

(e) whether the Hon'ble Minister and the Chief Engineer concerned will pay a visit to the spot and after making a detailed examination of the spot give a final decision in this matter?

A.—The Hon'ble Sri T. MARIAPPA (Home Minister).—

(a) Yes. During 1945.

(b) (i) Yes; (ii) Yes; (iii) Amount of estimate Rs. 74,000.

(c), No.

(d) The Project was ordered to be dropped, as it would affect irrigation under the Kikkere Amanikere lower down.

(e) Will be considered.

His Highness' Good Wishes and Warm Greetings to members of the Assembly, for Deepavali.

Mr. SPEAKER (The Hon'ble Sri V. Venkatappa).—I have received a telegram from His Highness as follows:

"Hon'ble Sri Venkatappa, Speaker, Legislative Assembly.

Convey my sincerest good wishes and warm greetings for a very happy deepavali festival to all Honourable Members of the House.

Maharaja."

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು (ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ನಾಳುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಹಾರಾಜರವರಾದ ರಾಜ ಪ್ರಮುಖರು ಈ ರೀತಿ ದೀಪಾವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮಗಳೆಲ್ಲರ ರಾಜಭಕ್ತಿಯುತವಾದ, ವಿಶ್ವಾಸ ಭರಿತವಾದ ಶುಭಾಶಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೂ ಅವರ ಮನೆತನದವರಿಗೂ ತಾಳೂ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಯವರ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು (ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜಭಕ್ತಿಯುತವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು (ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸಭಾನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ದಾಸಪ್ಪನವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅವರು ಎದ್ದರು. ಸಭಾನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ

ನಮ್ಮ ರಾಜಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನಾವು ಕೋರಿತಕ್ಕ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯ.

STATEMENT BY THE HON'BLE SPEAKER.

Re-Alteration in Programme of Business.

Mr. SPEAKER (The Hon'ble Sri V. Venkatappa).—According to the Programme of Business distributed to the Hon'ble Members, we will be taking up Additional and Supplementary Grants tomorrow. On the 3rd, the Government Motion on the Planning Commission Report was scheduled to be taken up for consideration, and on the 5th and 6th November and subsequent days, legislative business of the Government had been proposed to be taken up.

There will be a slight change in this programme. Legislative Business will be continued on the 3rd November and also on the 5th and 6th November. On the 7th November or if the Legislative Business continued on the 7th November also, on the 8th November, the Special Motion on the Planning Commission will be taken up for discussion. Copies of the motion will be made available to the Hon'ble Members in the course of the day. If any Hon'ble Member wants to table amendments to it, he may do so by giving notice on or before the 3rd instant.

We have to take up the Report of the Privileges Committee and the motion regarding the liability of an Hon'ble Member to pay penalty. Both these subjects will be taken up soon after the Legislative Business is completed.

Report of the Public Accounts Committee.

Mr. SPEAKER (The Hon'ble Sri V. Venkatappa).—Consideration of the Report of the Public Accounts Committee for 1949-50.

Motion to consider.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA
(Minister for Finance and Industries).—
Sir, I move :

"That the Report of the Public Accounts Committee on the Audit and Appropriation Accounts of 1949-50 be taken into consideration."

Sir, I have been privileged to make similar motions during the last three years and this perhaps will be my last privilege to present the Report to this House.

The functions of the Public Accounts Committee are always extremely important. When we have a democracy such as we have to-day, its functions become all the more important and extremely necessary and desirable. The Rules of Procedure lay down the functions of the Public Accounts Committee. I may just refer to some of them. Rule 135 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Legislative Assembly says :

"(1) In scrutinising the Appropriation Accounts of the Government and the report of the Audit Officer thereon, it shall be the duty of the Committee on Public Accounts to satisfy itself—

- (a) that the moneys shown in the accounts as having been disbursed were legally available for and applicable to the service or purpose to which they have been applied or charged ;
- (b) that the expenditure conforms to the authority which governs it; and
- (c) that every re-appropriation has been made in accordance with the provisions made in this behalf in the Appropriation Act, or under rules framed by competent authority under the provisions of the said Act;

Provided that the provision made in clause (c) above shall not apply to any accounts prior to the year 1950-51, which should however be examined with reference to rules then in force.

(2) It shall also be a duty of the Committee on Public Accounts—

- (a) to examine such trading, manufacturing and profit and loss accounts and balance sheets as His Highness the Maharaja may have required to be prepared, and the Audit Officer's report thereon; and
- (b) to consider the report of the Audit Officer in cases where His Highness the Maharaja may have required him to conduct an audit of any receipts or to examine the accounts of stores and stock."

And therefore, I think, Sir, that the consideration by this House of the Report of the Public Accounts Committee must

assume larger and larger importance as years roll by. I am not sure whether in the past we had realised the true import and significance of the function of the legislature in this respect. I have, however, ample evidence in the recent years that this report has been attracting greater and greater attention at the hands of the Hon'ble Members and I am pretty sure that they have gone through both the Audit Report and the Appropriation Accounts as well as the Report of the Public Accounts Committee. Quite apart from satisfying ourselves that the money that we vote are properly spent and that the departments do not trespass on the various rules that are laid down for their guidance, the Public Accounts Committee performs a very important function in seeing that the various departments of Government perform their duties efficiently and to the satisfaction of the Legislature. From that point of view, I think, this serves a very important purpose and I am very glad that the Hon'ble colleagues on the Public Accounts Committee have taken great pains and a great deal of interest in trying to elucidate points, make constructive suggestions and offer very helpful criticisms. I must also acknowledge my deep thanks to the Accountant-General, who to-day is functioning as an independent officer under the control of the Auditor-General of the Government of India, and also the Financial Secretary of the Mysore Government, who attended the meetings and helped us with their valuable suggestions.

Sir, as it would be seen, we have met for four days continuously, each day sitting for not less than five hours and we have spent about 20 hours in considering the matters in the Audit and Appropriation Report. There are certain new features in this report to which I may draw attention at this stage. It will be seen, Sir, that one of the important recommendations made by the Public Accounts Committee is with regard to the maintenance of consolidated accounts of expenditure by each department. Sir, we have rules in regard to this, making it obligatory on each department to

maintain these consolidated accounts of expenditure. But, for some reason or other, all these years these consolidated accounts have not been maintained by the departments. Now, the object of the maintenance of these consolidated accounts in each department is to know every month how much money is being spent in regard to every main section of the department and have the figures reconciled with the figures of the Accountant-General. It performs two-fold functions: one is that where some extra expenditure is required by a certain part of the department, it need not go for an additional demand before the Legislature for purpose of meeting it if reappropriation is possible. If they maintain the consolidated accounts, it would be possible for them to know if there are savings in other sections of the same department, which they can utilise by way of reappropriation for meeting this extra expenditure in that particular section of the department. That is one of the very important functions that this maintenance of the consolidated accounts is going to fulfil. The other function which is even more important than this, is this: the practice has all along been for the departments to allow grants to lapse at the end of the year when they find that they could not spend all that has been provided for them in the budget. That means we will have only lapses. There is no possibility of that department surrendering in time the money that it was possible for them to save during the year. Now, what happens is, if the consolidated accounts are maintained and reconciled with the figures of the Accountant-General and if they find that they can surrender unutilised grants in time, then the Government will be able to know how much can be surrendered, which they can usefully divert to some more needed departments and satisfy the legislature in respect of demands for additional grants in those departments. But, to-day we have no idea until long after the close of the year when sums are seen to lapse. We cannot divert the moneys that are not spent in one department to any other

department where it would be more usefully spent.

Sri L. SIDDAPPA (Shimoga District—General).—Even now you have got the practice of preparing revised estimate from 3 months prior to the closing of the accounts.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—The revised estimate is only an estimate prepared by the Finance Department whereas departments do not watch the progress of expenditure against grants in time.

Sri L. SIDDAPPA.—Revised estimates you prepare on the basis of expenditure incurred during the previous six months.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—It is not on the reconciled figures. It is very rough and ready method. The revised estimates which are very rough are filled only at the end of the year and for this to be accurate the departments must maintain proper accounts. The reconciliation of Departmental accounts with the Accountant-General's books is very important and from this we will be able to know the position month by month. When we asked the various departmental heads, in fact we asked every one who appeared before the committee, they said that the trouble was one of adequate and trained staff. Of course, Sir, that is always one of the reasons; I do not say it is an excuse for not maintaining the accounts in the manner that our rules require. But the Public Accounts Committee is of the opinion that even if it does mean some extra cost, it is worthwhile maintaining these consolidated accounts and having them reconciled month by month with the figures in the office of the Accountant-General.

Sri M. GOVINDA REDDY (Chitaldrug District—General).—Sir, have the heads of departments ever given this reason, that on account of inadequate staff they were not able to maintain consolidated accounts?

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—They have said so.

Sri M. GOVINDA REDDY.—They have said so now. But did they ever approach Government in this respect before now?

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.— I am not sure. That is one thing.

The next important thing is with reference to Treasury work. At present, it is the Revenue Department that is in charge of the treasury work in the State. We have had consultations with the Reserve Bank and we have also taken note of the practice obtaining in other States, particularly Part A States. We consider that while the Deputy Commissioners may exercise the supervisory control which they are doing now, there is necessity for these treasuries functioning under either the State Controller of Accounts or the Finance Department. Because, one of the handicaps now is that I believe these various clerks and accountants who are functioning in the treasuries are interchangeable with the staff of the Revenue Department. The Public Accounts Committee is of the opinion that the staff and establishment must be trained for that particular purpose. We are not at all anxious that they should have passed Revenue, Criminal and Registration and such other examinations, but much rather, we would have had them trained in the particular examinations relating to accounts in treasuries. I think that that is going to conduce to greater efficiency of the working of the treasuries and therefore I request the House to agree to this new arrangement and help the treasuries to function more efficiently.

It will be seen Sir, that with regard to the Public Works Department we have suggested in the body of the report that they should have what are known as divisional accountants. That is a practice again which is obtaining in Part A States and we have no such organisation as the Divisional Accountants. But in view of the complicated nature of Public Works Accounts and to maintain independence of audit even from the initial stages it is very desirable that we have qualified divisional accountants. This is a matter in which the State has no option and has to be guided by the instructions of the Auditor-General.

Another new feature of this report is that we have made some references to the working of these various loans

and advances. Sir, I think on page 135 of the Audit and Appropriation Accounts, Grant No. 44 shows the variations under various advances and loans. It is very necessary that the operations under these Loans and Advances should not at any rate result in loss. Therefore, two things must be secured. The first is that loans and advances must be adequately covered by security and secondly that they must be earning some interest. Most of these advances and loans are financed from borrowed funds. When we have got to pay interest on these borrowed funds, I ask whether it is not reasonable to expect that in the case of these advances and loans they should also be interest bearing. That is a sound policy. We have made recommendations that these amounts must be adequately covered as also interest-bearing. We have also suggested that the machinery for the recovery of these outstandings must be also geared up to certain efficiency. It will be seen Sir, I think on page 36 of the Public Accounts Committee Report, that the outstandings under advances for the purchase of seeds and manures alone, come to very nearly Rs. 70 lakhs. It has gone on rising from about a few thousands years ago to this rather huge dimension. Of course it is said on page 36 at the top that with regard to 70 lakhs the Secretary said that it was not as if all the money was irrecoverable as there were certain stocks of seeds, manures, etc., both with the societies and central godowns. In most of the cases they had credited at least about 60 to 75 per cent of the realisation, and it might be only 20 or 25 per cent that might not have been credited. When we asked whether these societies which took seeds and manure had been repaying realisations at any time, he suggested that about 60 to 75 per cent had been credited and what they have not paid might be about 20 to 25 per cent. The other portion of the advance would be the consignment not sold, i.e., dead stock in the societies and godowns. In any case, we feel Sir, that these loans and advances have to be reviewed with great care and we must also see that

we do not suffer losses on that account.

Then with regard to capital grants, it is one of the not unusual accusations that we provide for a great deal more than what we can spend. It will be seen on page 2 of the report among the voted items (ii), 'expenditure met from Capital, Reserve and Depreciation Funds and Road and other Funds', that we have sanctioned about 10 crores 73 lakhs and we added a supplementary grant to the tune of one crore. Taking the whole grant at 11 crores 73 lakhs, we have spent actually during 1949-50 only 5 crores 73 lakhs, there being a saving of more than six crores. What we have said is that we must take a realistic view of the whole situation and see that we provide only with regard to works that we can execute. I see certain friends are staring at me. Probably they are wondering that a Minister of Government should be talking in this strain. Sir, I have told Hon'ble Members on the Public Accounts Committee that when I sit there as Chairman, I do not sit as Minister or as a representative of the Government, but as any Hon'ble Member of this House. In fact I think in the Parliament of England, it is the Leader of the Opposition who sits as Chairman. In Part A States, it is an Hon'ble Member of the House and not a Minister of the Government that sits as Chairman of the Committee. And therefore, I can assure Hon'ble Members that I am viewing objectively not as a Minister but as any one of the Hon'ble Members would be viewing this question.

Among other things, I may particularly notice one other item, namely the definition of 'new service'. Sir, the Constitution Act provides or demands that any expenditure with regard to a new service must be taken before the legislature and their sanction obtained. I tried my best to get a definition of this expression 'new service' even from the Centre and it was not very easy. I have also consulted the State Governments and it was found from Bombay and Madras that they had no particular definition but a kind of case law had developed

over the use of the phrase and therefore, having consulted them, we have also adopted the same. Hon'ble Members will kindly turn to page 40-41 of the Report. It is a very interesting point. In fact great many interesting matter are embodied in the report. You will find in the Annexure, I do not call 'definition' but a kind of connotation of the term "new service". What exactly is 'new service' in the case of a certain kind of expenditure and what is not. I do not think I should detail all that. You will find it on page 41. That is another—a very valuable contribution.....

Sri L. SIDDAPPA.—A sort of illustration.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—Various illustrations you find in various Codes to help us to come to a decision as to whether a service is a "new service" or is not.

One other point I may refer to and that is, whether it would not be proper for us to bring the insurance budget for consideration before the House. I remember very distinctly some members suggesting to us that it should be open for the Legislature to discuss the insurance budget also. In view of the fact that no part of the general revenues would go to meet any part of the expenditure of the Insurance Department, it was the idea hitherto that there was no justification or necessity for bringing the insurance budget before the House. The Public Accounts Committee considered the matter and it will be found here as follows:

"The Financial Secretary suggested that the administration of this Department could be discussed under the demand interest when the budget Estimates were considered by the Legislature or the Legislature may ask for a separate Budget being presented as in the case of University Funds."

We have left the matter there. I would be very thankful to the Hon'ble Members of this House, if they give their suggestions as to which would be the best means of considering the insurance budget. There may be some difficulties with regard to certain figures, being strictly confidential, but anyway so far as I am concerned, I can assure the House

(THE HON'BLE SRI H. C. DASAPPA). that I will consider their suggestions most sympathetically and will see what best I can do to place a budget before this House with regard to insurance.

Then going into the body of the various reports with regard to departments, I do not think I should detain this House very much longer. The Public Accounts Committee not only concerns itself with criticising the various departments but where there is an objection and where there is a valid explanation, it will try to place before the House that explanation also. In connection with the objection that was laid by the audit report in para 8 of page 4 of the Audit Report relating to "Loss due to the opening and closing of a Range without proper planning"—and that was in Davangere—it was found out that the Range was constituted in October 1948. By February 1949, the Range Officer himself found that there was not much work for him and he immediately reported and the Department withdrew him by the very next month; in March 1949 what remained over was a skeleton staff with regard to the maintenance of accounts and it did not involve more than a total expenditure of Rs. 15,000. So it will be seen that what appeared, to be something of a serious mistake after all turned out to be nothing so serious. But anyway the Committee has observed that—

"It cannot fail to note that there was no need for constituting the Range before examining the financial and other implications about the actual implementation of the scheme."

Then, I may refer to some of the hardy annuals as I may call and as I have called in the years past. With regard to the Public Works Department, materials at site of works, stock returns, overdue returns and so on—I think most of these difficulties can be obviated by resorting to the appointment of divisional accountants and improving the efficiency of treasuries. It will be seen that in regard to the Krishnarajasagara Division for instance, ever since it was constituted, possibly in 1911 or 1912, there has been no reconciliation for a great many years and what do these figures relate to?

They mostly relate to bamboos, manila ropes and such other things and the reason that was given was that with regard to the organisation to be set up there there were too frequent reshufflings—I know there were—and the books could not be readily got. In any case, the Committee suggests that there should not be any outstandings for such a long time, but for a number of years these things are remaining un-reconciled and they have suggested that every measure should be taken to see that they are reconciled or written off.

Another very important thing that they have noted is with regard to the appointment of stock verifiers. We find with regard to the stock returns, a great deal of discrepancies. For the last two years the Public Accounts Committee has been specifically observing that it is very necessary to appoint stock verifiers and yet the Department has not appointed them. I am glad to say, I believe I have the assurance of my Hon'ble friend, that steps have been taken to appoint stock verifiers. So, as we have stated here it is hoped that there will be no room for a similar observation on the part of the Public Accounts Committee when it meets next.

There is another important thing; that is in regard to the returns about the rental collections and so on. Sri M. C. Venkateshan suggests a very simple method. When the salary bills are submitted to the treasury the drawing officer can send in duplicate rent recovery statements so that we may have a ready statement to be reconciled with the figures of the Accountant-General. That is also being done.

Another very important thing with regard to the Public Works Department is that items of expenditure are incurred without sanction to the estimates or in excess of the sanctioned estimates. It will be seen in the report that in the case of Lakkavalli Project it is shown that 92 per cent of the expenditure was held to be objectionable because they had not obtained technical sanction for the works. That is found on page 15 of the Public

Accounts Committee Report. I think a word of explanation is necessary to this House. Of course it is found there. The position is this; when they got approval for this Lakkavalli Project, they got what was known as administrative sanction for the Project. When administrative sanction is sought, even at that stage a fair amount of detail is given. There are what are known as abstract estimates but they are very rough. The mere approval accorded to the request of the Public Works Department, *viz.*, the administrative sanction will not satisfy the requirements of law. True, sir, in the case of a huge project like Lakkavalli Project running to several crores of rupees, nobody expects from any Department that they will be able to find out exactly what the requirements are, what the various estimates are with regard to various items of expenditure like earthwork excavations, masonry structure, transport, buildings and so on. It certainly is not possible. It is only where works are taken piecemeal, what are known as component parts, it will be possible for them to work up the detailed estimates. And therefore the Public Works Department Account Code has provided in Rule 82 that the Department must get up detailed estimates for these various component parts and obtain what is known as technical sanction. This is a well known procedure not merely in Mysore but in the rest of India and perhaps the world over. The Public Works Department Account Code makes specific provision to meet such contingencies like that. From 1946 till now they have spent very nearly 70 lakhs and they had not obtained technical sanction for these things and all that is noted there, is that it must be regularised. It is stated on page 16 :—

“The Accountant-General stated that he intimated his objections to the Departments monthly, but the Departmental officers did not take trouble to answer his objections and inform him promptly Government sanction to the items of expenditure kept under objection. The result was that even those items for which objection had been recorded remained so, even though sanction might have been obtained for them. If there was timely intimation of the sanction by the Department noted against these monthly objections, quite a

large number of the objectionable items might be wiped off and the figure shown towards the end be considerably less.”

That is what happens. The Accountant-General will have to place all this under objection and go on paying the bills.

Regarding Industries and Commerce, they have not spared that department also even though I am in charge of that department. They are anxious that the working of some of these concerns like the Electric Factory and the Porcelain factory must improve. They were told that things were turning the corner and were very much better now than what they were before. They have also suggested that there must be a Directorate as contemplated in Kasthuri Bai Lalubai Report.

Sri L. SIDDAPPA.—What do they know about the recommendations of that Report? They are still confidential.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—I have circulated it marking it as 'confidential'. I think the Hon'ble Member himself saw it. I passed it on. In any case the Estimates Committee members have got it.

Sri L. SIDDAPPA.—No. I was in the Estimates Committee. I have not got it.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—Probably you were not present that day. I do not mind circulating that report to the Hon'ble Members. They have got to kindly treat it as confidential. So they were told what exactly the recommendations were and they felt like that.

Certain observations regarding the Department of Public Instruction are worth while noting. One observation was that a good many of the aided Hostels were not being conducted efficiently. There was a case where a Hostel was closed down and the management drew the grant-in-aid amount. So with regard to a number of these Hostels there had been observations that the officers of the department have got to exercise greater vigilance. With regard to Food Supply operations, matters have improved considerably since the previous report was submitted to this

(THE HON'BLE SRI H. C. DASAPPA).

House. We find now much less objectionable items in the Food Department than in the previous years. One of the criticisms usually launched by the Hon'ble Members is that we take a great deal of pains in the first place by sending our representatives to the Public Accounts Committee and get our report and in the second place subjecting it to a serious consideration here on the floor of the House and making a number of observations. But the members fear that sufficient notice is not taken of their comments and criticisms and observations and the departments concerned do not always implement the recommendations of the Public Accounts Committee. But here is an illustration which I can place before the House where it will be seen that the Department concerned was only very eager to implement the recommendations of the Public Accounts Committee. In the previous year in July, the Public Accounts Committee said with regard to food operations that they must be based on the principle of service at cost, and suggested that the only policy that the Committee could recommend is that the service will be at cost including the charges of the food department. The Committee earnestly urges the immediate implementation of the recommendation. It is reported that prompt action was taken by the Department with the result that in August 1950—the observation was in July—but in August 1950, they had taken steps with the result that the issue prices were reduced substantially. The report reads like this :

"It is reported that prompt action was taken by the Department to move the Government for implementing this observation with the result that in August 1950, the issue prices were revised so as to reduce subsidy substantially and in February 1951, the issue prices were again revised so as to eliminate all losses except to the tune of about 16 lakhs on subsidy which meant that even the expenditure on food operations were covered."

Since then there has been some adverse happenings and I think we have to commit ourselves to a greater subsidy than Rs. 16 lakhs. It will be round about Rs. 50 or Rs. 60 lakhs.

With regard to the multi-purpose Co-operative Societies, we have taken great care to see that the various concessions which they enjoy should not become a permanent feature but that they must end on the due date. We have been extending these concessions from time to time and now the observation is that they should not be continued *ad infinitum*. They have also said that when they give on consignment basis, great care should be taken to see that they recover the entire amount of the consignment before they give a fresh consignment so that always not more than the value of one consignment will remain with a Multi-purpose Co-operative Society. That applies not only to food, but to implements, seeds, manure and various other things which the Government have asked the multi-purpose Co-operative Societies to handle.

In regard to loans and advances and capital outlay it was brought to the notice of the Public Accounts Committee that the Electrical Department had now launched large schemes of rural electrification. I must explain to this House exactly what the policy of the Government is in this respect. Hitherto it was a question of caution and making sure that every scheme of rural electrification would not result in any loss. I may say what exactly the position was in the beginning prior to, say, 1936. Prior to that year every scheme was worked up as to what the outlay would be. Only if it gave a gross return of 15 per cent was the scheme to be undertaken and the 15 per cent was calculated as follows. Interest on capital—because interest was high in those days, five or six per cent—was five per cent; depreciation was four per cent; and maintenance charges including indirect charges were 6 per cent. So if the yield would give gross return of 15 per cent, only then the scheme would be taken up. But in 1936 the whole thing was liberally revised and they said that schemes which would give a gross return of 10 per cent would be taken up. The break-up of 10 per cent was, I think, 5 per cent interest; 2 per cent maintenance

charges and 3 per cent depreciation. That was going on till we came and when we came Government passed an order on 13th January 1950 as follows:—

"Consequent on the generation of more and more electric power, there has been continuous clamour for the supply of electric power to the rural parts for the development of the backward areas both economically and financially. There have been persistent representations for power supply to domestic lighting, industrial development and agricultural purposes. To make the country self-sufficient in food supply, people require for agricultural operations the supply of electric power to run irrigation pumping sets. The existing gross return of 10 per cent expected from the rural electrification schemes is also considered high by the several local bodies, as many of them are finding it extremely difficult to meet the guaranteed liability to the Electrical Department.

2. "The question of revising their policy towards rural electrification schemes, particularly with a view to step up food production, has been engaging the attention of Government for some time past.

3. "After examining the question, in all its aspects, Government are pleased to direct that there may be no insistence on a gross return of 10 per cent and that schemes which will yield a return not less than 2 per cent on the capital invested may be taken up provided priority is given to these which yield higher returns."

Now, the Hon'ble Members will appreciate the liberal policy which the Government adopted in the matter of electricity. The Public Accounts Committee's attention was however drawn to this fact that to the extent that we did not earn that much—10 per cent—to that extent will the return end in a loss. If we have got to provide 3 per cent for depreciation and 2 per cent for maintenance which are inevitable and if we have got to provide if not 5 per cent, at least 3 per cent towards interest because all the money is found from borrowed capital, then if the outlay on the scheme does not yield 8 per cent, it would virtually mean loss. But we adopted this generous policy in the hope that we will help food production on the one hand and give amenities to the people, and on the other hand in course of time, as experience has shown, this 2 per cent might rise to a higher percentage. My friend the Hon'ble Sri K. T. Bhashyam assures me that there has been cent per cent yield in some cases. That is the policy which the Government have adopted. But the Public

Accounts Committee felt—and I believe rightly—this should not be stretched beyond a certain point—any way they have indicated that there has been a further reduction in the returns. We are asking a guarantee for our outlays on the rural electrification. This is a matter on which I would like the House to have its say. It must be seen that if there is to be rapid rural electrification, we must see that the earnings also are assured and where the people demand these amenities and are not prepared to pay the price for it, I quite see that we may reduce it but where there is demand and where the people are coming forward guaranteeing and assuring larger return we must see whether it is not worthwhile for us to take that return for the simple reason:—

Sri L. SIDDAPPA.—That is the spirit of the Government Order just now read.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—But the point is that in order to give this benefit to as large a number of people as possible it would be well for us to see that we get as high a return as possible from these rural electrification schemes. It looked to the Committee that the demand for rural electrification is so great that it may be that where the return is not likely to be as large as we expect, viz., 10 per cent, there may be people coming forward to make up the difference. Therefore this is a matter on which the House can express its view. It is not that Government are anxious to do one way or the other but this is a matter on which the Government will be glad, both on the part of the department concerned and on the side of the Finance Department, to have the views of the Hon'ble House.

I think I have practically covered most of the report and it may not necessitate the Hon'ble Members to go through it. I am indeed very thankful to the members for their patient hearing. I now have great pleasure in moving the motion before the House to take the report of the Public Accounts Committee into consideration.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

9. "That the Report of the Public Accounts Committee on the Audit and Appropriation

(MR. SPEAKER)

Accounts of 1949-50 be taken into consideration."

Sri L. SIDDAPPA (Shimoga District—General).—I want clarification on one or two points. On page 28 it is stated :

"Answering an objection that the State should not even incur Rs. 16 lakhs subsidy on wheat, the Financial Secretary said that the people of the State would have the advantage of Rs. 50 lakhs which would come to the State by way of subsidy from the Centre and to that extent the people of the State would be benefited."

What is this amount of 50 lakhs that we get by way of subsidy ?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA (Home Minister).—It is simple. The Government of India fix a pool price and if we adopt that price we have to incur a subsidy of Rs. 16 lakhs. By incurring a subsidy of Rs. 16 lakhs the Government of India have promised to subsidise to the extent of Rs. 53 lakhs—it is not 50 but it is 53 lakhs. Suppose we do not incur a subsidy of 16 lakhs and suppose we step up the price and make it self-supporting; the Government of India will not give even one pie. That is the advantage. By incurring a subsidy of 16 lakhs and selling at a bit cheaper rate, the Government of India will come to our rescue and give a subsidy to the extent of Rs. 53 lakhs. For instance, they have said "we would give 70,000 tons of foodgrains; you sell it at a certain rate; losses will be estimated at 53 lakhs *plus* 16 lakhs: then we will divide it in the ratio 16 and 53." That is the advantage. This little subsidy of Rs. 16 lakhs will enable us to get a subsidy of 53 lakhs and that will enure to the benefit of the consumer in the State.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—It is good that it is not discussed too much.

Sri L. SIDDAPPA.—I could follow the Hon'ble Minister.

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—It is good that it is not discussed too much.

Sri L. SIDDAPPA.—Then, in page 32, it is said :

"To an enquiry from the Chairman about the payment of bonus from the Centre, the

Director explained that formerly bonus was being paid at 8 annas a palla but the Central Government had revised the policy and if the State drew less than the ceiling quantity from the Centre then bonus was paid and it was as a sort of incentive to the deficit States to draw less from the Centre by increasing their own production. He added that the whole matter was also discussed in the Chief Ministers' Conference and the Centre had been apprised of the fact that this would affect the State's finances and therefore it should be suitably modified in the case of Mysore."

ಇಲ್ಲಿ 32ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪರಾ ಒಂದಕ್ಕೆ 8 ಅನ್ನಾ ನಲ್ಲದಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ದರದಂತೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—I think it is 8 annas per maund: it needs a little correction.

To step up procurement we were offered this bonus of 8 annas a maund. Then we had to employ our own staff directly and procure foodstuffs. We told them that this a good incentive. Unfortunately, the policy of Government of India was revised. They said "Procurement is the responsibility of the State and why should we pay bonus to procure foodstuffs." Therefore, at the Chief Ministers' conference, at which I was present, the Government of India revised their policy. They said that due to this procurement the Government of India had to incur an expenditure of nearly 8 to 10 crores. They said, "no longer this is available to the provinces." They stopped it for all the Provinces.

Sri L. SIDDAPPA.—I am putting a hypothetical question. Supposing the Centre allots about 70,000 pallas to the State. In case we find we do not need 70,000 pallas and say we take only 50,000 pallas thus reducing the liability of the Centre to the State by 20,000 pallas, do we get any bonus on the 20,000 pallas? Is that the idea?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—Yes, that is the idea. If anything less is drawn, to that extent the burden of the Centre is lowered and therefore they have promised to help us.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ) — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪರ್ಯಾಯೋಜನೆಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಈ ಕಮಿಷನು ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ

ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದು ಹೊಸ ತರಹದಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಮತ್ತು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತರುವುದೂ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಭಾಸಗೀ ಮಾನುಷ್ಯರೂ, ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಯಾವಾಗ್ಯೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗಾದರೂ ಹೀಗೆ ನಿಸುತ್ತದೆ, ಈಗ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—It is not correct Sir. Even previously the Financial Minister, Finance Member of the Council as he used to be then called was presiding over this meeting. Mr. Anantharaman, for example, was presiding during the last regime of the Councillors.

Sri T. MADIAH GOWDA.—When he presided, he was not in charge of finances—subject to correction. That is what I remember.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Let the Government clear this point.

Mr. SPEAKER.—It does not very much matter, Sri Bheemappa Naik, because the Hon'ble Member Sri T. Madiah Gowda wants to compliment the Finance Minister. (Laughter.)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಏಕುಶ: ಹಿಂದಿನವರ ಆಭಿಪ್ರಾಯ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರೇ ಹಣಕಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದಿರಬಹುದು. ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಭಾವನೆ ಹಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರೇ ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Is that not a rule Sir?

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Then?

Mr. SPEAKER.—The Committee on Public Accounts shall consist of the Finance Minister and six members who shall be elected.

The Chairman of the Committee shall be appointed by the Speaker from amongst the members of the Committee. That is the rule.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಅದು ಈಚೆಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಹೊಸ ರೂಲ್ ಇರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಫೆ. ನಾನ್ಸ್ ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೀಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಬಾಧಕವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಯಾವರೆಗೆ ಈಗಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ

ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನೃಪ್ತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ಥಾನವೇನಿತ್ತು, ಅವರು ಎಷ್ಟು ನ್ಯಾಯಪರತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಈ ಕಮಿಟಿಯು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು, ಇದೇ ಏಕುಶ: ತಮ್ಮ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಡೆಯನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಈ ವಿಧವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಇದು ನಿಜವಾದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೀತಿನೀತಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆಯೇ ತಾವು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಒಂದು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಶೀಲತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಭರತಖಂಡಕ್ಕೇ ಮಾದರಿಯಾಗುವಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದಂತೂ ಏಕುಶ: ಒಂದು ವಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸವೆಂದು ಹೇಳಿ ನಮಗಿದು ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಅಭಿನಂದನಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now, we shall adjourn for half-an-hour.

The House adjourned for lunch at Thirty Minutes past Three of the Clock and reassembled at Nine Minutes past Four of the Clock. Mr. Speaker (The Hon'ble Sri V. Venkatappa) presiding.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಆಡೀಷ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ, ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಇರಾಖೆಗಳವರೂ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಏಕುಶ: ಒಂದೆರಡು ಇರಾಖೆಯವರು ಅವರ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಡದರೂ ಇರಬಹುದು. ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದೊಳಗೊಂಡ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ದತ್ತಕ್ಕೆ ಬಾಬಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕೋಡು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತತ್ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಏನಿರುತ್ತವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ, ಮತ್ತು ಸದರಿ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ದತ್ತಕ್ಕೆ ಬಾಬಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರೂ ಅ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮ ಉಳ್ಳವ ರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನೆತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದು ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ—ಎಂದರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮ ರಾಮತ್ ಇರಾಖೆ, ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕ್ರಮವಿತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ದತ್ತಿದ್ದಂಥ ಇರಾಖೆಗಳು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತಾಗೆಯೇ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಲ್ಲಿಸಿ

(MR. SPEAKER).

ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಆ ಅಂಶ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯಲ್ಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ 39-40ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು, ಅಂಥ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ದೂರವಿತ್ತು? ಅದಿಷ್ಟೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಏತಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ? ಅಥವಾ ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆನಾದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದೊಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಸಂಯೋಜಿತ ಮತ್ತು up-to-date ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲಾಗಿ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಥಾ ಇಲಾಖೆಗಳವರು ಏನೊಂದು ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ—“ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಶಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಲದು. ಈ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನಿಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಶಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ” ಎಂಬ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಜಾಯಿಷಿಗಳನ್ನೇ ಪದಪದವೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದವರು ಇಂಥಾ ಒಂದು ಜವಾಬನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಎಂದು. ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡಲು ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಣಕಾಸಿನ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಭದ್ರವಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಸಹ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ? ಶಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ನಂತರ ಅಂಥವರನ್ನು ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಗುರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೂ ಸರಿ ಅಷ್ಟೇ. ಹಾಗೆ ಅವರನ್ನು ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಗೂ ಗುರಿಪಡಿಸದೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸುವರು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಸಮಿತಿಯವರು ಹಾಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಏನೋ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಒಪ್ಪಿರಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಶಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಲದು, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಜವಾಬನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದಿಗೂ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯವೂ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೀಗೊಂದು ಜವಾಬು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಆಯಾಯ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಂಥಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಭದ್ರತೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕೆಲವು

ನ್ಯೂನಾತರಿಕೆಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತವೆಯೋ, ಅಂಥಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಬಂದು ನಂತರ ಇಲಾಖಾ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯವರ ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಅವರೇ ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಣವೆಷ್ಟು, ಈಗ ಫುನ್ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಮೇಲೂ, ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಆ ಕೆಲಸಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ supervising staffನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಲ್ಲವೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಜವಾಬು ಕಿರೀಟ ಇದೆ.

Page 22 “He complained that the supervisory and inspection staff was now 50 per cent less than what it was 10 years ago, i.e., for 10,200 institutions they were spending only 4 per cent for supervision and direction charges as against 9 per cent and he suggested that at least 10 per cent should be spent for this purpose.”

ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೂ ಅನೇಕವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ಪದೇಪದೇ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ supervising staff, Inspectorಗಳ ಸಾಲದಂದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ದೇಶದ್ವಾರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳ ನಿಗಾವಳಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಷ್ಟು ಜನ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಜನಗಳಿಲ್ಲ. 10-15 ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಹತ್ತಿಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನೂ ಸಹ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರದವರಿಗೆ ಬಂದಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು. It is humanly impossible. ಹೀಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ನ್ಯೂನಾತರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿಯಾದೆಯೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೂ ಏನೋ ಒಂದು ಅಲಕ್ಷ್ಯಭಾವವೇ ಇಂದೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಶಿಬ್ಬಂದಿ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಡಮಾಡದೆ ಈಗಲಾದರೂ ಬದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ವಿಪಾದಕರವಾದ ಮತ್ತು ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಧೇರಸ್ವರಾ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪುಟದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—

Page 23 top.

“The Chairman observed that it was better to have a comparative study made as to what was being spent in Bombay and Madras so that

if the Education Department was really short-handed with regard to supervisory and inspection staff, they might take steps not to neglect that aspect."

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ತಾವು ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಹೀಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ಗಳೂ ಮತ್ತು ಸೂಪರ್‌ವೈಸಿಂಗ್ ಶಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಲದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇನು ತಿಳಿಸಿದರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮತ್ತೆ ದುರಿತವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೋಂಬಾಯ್ ಮದ್ರಾಸ್‌ಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೇಕೆ ನಾವು ನೋಡಬೇಕು? ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷರ್‌ಗಳಿರಬೇಕೋ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷರ್‌ಗಳಿರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲವೆಂದು ಎಂಥಾ ತಿಳಿಯದೇ ಇರತಕ್ಕವನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂಥ ವಿಷಯ. ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ನಾವು ಹೊರಗಡೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಆನಗತ್ಯವೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪದಿರಬಹುದು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಏಕಾನೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅಗತ್ಯ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದಂತೂ ಒಂದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದು. ಈ ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕವರಾದರೋ, ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಹಣಕಾಸಿನ ಭದ್ರತೆಯ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೆಯೋ ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಲೋಯರ್ ಮತ್ತು ಹೈಯರ್ ಪರಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು ಬೇರೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾಳೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಟ್ರಿಜರಿ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಹತ್ತೋಟಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರೂ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರೂ ಟ್ರಿಜರಿ ಆಫೀಸರಾಗುವುದರಿಂದ ಟ್ರಿಜರಿಯಲ್ಲಿ ವೈವಾಚಿಕ ನಡೆಸಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಿಂದ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ಹೋದಾಗ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರ ಟ್ರಿಜರಿ ವಿಚಾರ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಇದ್ದು ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಅನುಕೂಲತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪದ್ಧತಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವ ಟ್ರಿಜರಿ ಆಫೀಸರೂ ತಪ್ಪುಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಯಾರು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಯಾರು ಸರಿಯಾದ ಪರಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಅರ್ಹರಾಗಿರುವವರು ಟ್ರಿಜರಿ ಚಾರ್ಜನ್ನು

ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಟ್ರಿಜರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅದರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನನ್ನ ಮೈಯಕ್ಕಿಕ್ಕುವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದಲೂ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಇಲಾಖೆಯೆಂದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ. ನಾನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಈ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ತರಹ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಮಾಡಲಾಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದೇ ಆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ, ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳಿಗೂ ತಾಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿ ಯಾದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಹಣ ಪಾವತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ವೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನೇಕೆ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವುದಿಲ್ಲ! ಮೇಲಿರುವವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಮುಂದಿನ ಸಲ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರೇ ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಏನೇನು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಪುನಃ ಪುನಃ ಅದೇ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಏನಂದರೂ ಇದ್ದರೆ ಆದಿಷ್ಟೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ನೀಡಿದ ಅಧಿಕೃತ ಕೈಪಾಕವಾರದ ಎದುರಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳೋಣ. ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲಿನಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ನಮನಾಗಿ ಬರುವ ಒಂದೇ ತರಹ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಮುಂದೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಬಲವತ್ತರವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಸಾಲಿನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಕಠಿಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಲವೂ ಅದೇ ರೀತಿವಾದಿದ್ದಾರೆ; ಇನ್ನೂ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಏನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ರೋಪದೋಷಗಳು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ಆಗಬಾರದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಮಾಷೆ ಕೆಲಸ ಈ ಸಲ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. 25 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ರೋಕರ್‌ಅರೋಯನ್ಸ್ 1949-50 ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಯಾದದೆಯೆಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹಿಂದಿನ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ, ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದುವೆಂದ ಕೊಟ್ಟದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಯಾವ ಆಧಾರವು ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತಪ್ಪಿಲಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ 25 ವರ್ಷಗಳು ಪಾವತಿ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದುದು ಈ ಸಲ ಪಾವತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು

(ಶ್ರೀ ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡರು.)

ದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಮಿ. ಟೇರ್ಷ ಇದೆ. ಸರ್ವೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೋಟು ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರ ಇತ್ಯರ್ಥ ವಾಗುವುದಕ್ಕೆ 12 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆ. 25 ವರ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ದ್ವಿಗುಣವಾ ಯಿತು. ಏಕೆ ಪಾವತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಕಾರ್ಡು ನೋಡಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು ವ್ಯಕ್ತ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಸಹ ಆ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕೇಸು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರಬಾರದು, ಹೀಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ನಿಧಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಒರ್ಚಿ ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 90 ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಕರಾರು ಲಿಸ್ತಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಆಡಿಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಏಕೆ ಒರ್ಚಿ ಮಾಡಿದರೆಂದರೆ ಈ ತರಹ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಸಮಜಾ ಯಿಷಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಧಾರ ಎತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ಅಡ್ಡಿ ನಿಷ್ಟ್ರೀಟಿಸ್ ಪೋಲಿಸಿಜರ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷಟ್ ಈಚೆಗೆ ಆಯಿತು, ಈ ತರಹ ಒರ್ಚಾಗಿದೆ, ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಹಾಗೆ ಕೊಡದೆ ಆ ರೀತಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅನುತದ. ಆ ರೀತಿ ಇರ ಬಾರದು ಎಂದು ಕಠಿಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಿ ರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಹಣಕಾಸಿನ ಭದ್ರತೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆರಡು ಆಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುವುದು. ಹಾಗೆ ಹೋಗಬಾರದಾಗಿತ್ತೋ ಏನೋ, ಅನೇಕ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಸರಿ ಯಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ವಾಂಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಣವೆಂದು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯನ್ನೊದಗಿಸಲು ಏನು ಒಂದು ಹಣ ಬರಬೇಕಾ ಗಿತ್ತೋ ಅದು ಬಾರದೆ, ಹೋದರೆ, ಅದನ್ನು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. Loans and advances ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದು ಸರಿಯಾದ, ನಿಗದಿ ಯಾದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಂದದ್ದು ಈಚೆಗೆ. ಎಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡ, ಮೇಲೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಅಂದರೂ ಕೂಡ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ

ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರೈತರು ನಮಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೇಳಿದಾಗ ಒಂದು ಕಡೆ ಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಫೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತರ ಹಿತಚಿಂತನೆಯಿಂದ, ದೇಶದ ಹಿತಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹಂಚತಕ್ಕ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಫೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೇನೋ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ 15% ಬರಬೇಕು, 10% ಇಳಿ ಸಿದರು. ಈಗ 2% ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಇಳಿಸಿ ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಡಿಪ್ರೀಯೇಷನ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಡ್ಡಿಕೂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲದೆ ನಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಬರುತ್ತದೆ.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—

They have not said anything.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಜನಗಳ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ, ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್‌ನಿಂದ ಇವತ್ತೇ ನಫೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಇದು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಆಗ ನಫೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ಮುಂದು ವರಿಸ ಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಏನಾಗಿತ್ತು ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಈ ರೀತಿ ಗ್ರಾಮಾಂ ತರಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲ ನೋಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ನಫೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ನಫೆ ಅಲ್ಲ ನಷ್ಟಮಾತ್ರ ಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಒಂದು ವೇಳೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆ (business concern) ಆಗ ಬಾರದು ಎಂದು ಅನೇಕವೇಳೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜನಗಳ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸುರಿದಿ ದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ವಿಧವಾದ ಒಂದು Observation ಘಾಡದೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ನಫೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ನಷ್ಟ ಆಗಕೂಡದು ಅಂತ ಅಷ್ಟೆ. ನಫೆ ಒಂದು ಕಾನೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ನಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಷ್ಟವಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುತ್ತದೆ? ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರಬಾರದು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಅಷ್ಟೆ. ಸಾಧ್ಯ ವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಜನಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ನೋಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ನಫೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಟಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಹಿಂದೆ ನಫೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದುದನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಖಂಡಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹಿಸಿರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ಇದು ನಷ್ಟದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ನಷ್ಟವು ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ ಕೃಷಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನಗಳಿಗೆ ಏದ್ಯುಕ್ತಿಯನ್ನೊದಗಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವವಿಧವಾದ ನಷ್ಟವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಅಪ್ರೊಪ್ರಿಯೇಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟು 9 ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು 12 ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರು. ಹಣಕೊಟ್ಟರೂ 9 ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಷುಲ್ಡ್‌ಕೋ ಆಪ್ಷನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬಾಕಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ವಾಪಸುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಆ ಒಂದು ಷುಕ್ರಮನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಲ್ಲ. ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ನೋಡಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಒಂದು observation ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಹೇಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 37, ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಶೇಕಡ 22.99 ಆಗಿತ್ತು. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದ್ದ ಕಾಲವೂ ಇತ್ತು. ಹೀಗೆ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಉಳಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವು ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬಂಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಡೆಪಲಿಮೆಂಟ್ ಇಲಾಖೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದೂ ಸಹ ಈ ಸಭೆಯ ವರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಡೆಪಲಿಮೆಂಟ್ ಇಲಾಖೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ಅದಾಗ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನನಗಂತೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷತೆ ಸಾಲದು, ಮುಂದಾ ರೋಚನೆ ಸಾಲದು, ನಿಯಮದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ. ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅದನ್ನು ರ್ಯಾಪ್‌ಮಾಡಿರುವುದು ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಠಿಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಬಳ್ಳಿಯ ಸಲಹೆ 7 ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತೀರ್ಮಾನವೂ ಕೂಡ ಮುಂದಿನ ಇಂಥಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ, ನ್ಯಾಯಪರತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಸಭೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯವೂ ಧರ್ಮವೂ ಆಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಬಹಳ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ನ್ಯಾಯಪರತೆಯಿಂದ

ಕೆಲಸಮಾಡಿರೆ ದೇಶದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣ ಸುಭದ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೈತೋವರ್‌ಕವಾದ ಅಭಿಮತಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು (ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಗಳಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಭೆಯು ಅಂಗೀಕರಿಸತಕ್ಕ ವರದಿಯೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ರಚನೆ ಯಾಗಿದ್ದು ಹಿಂದಿನ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ. ಆ ರೂಲ್ಸ್ ಗಳು ಈಗ ರದ್ದಾಗಿವೆ. ಹೊಸ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಅವರ ಅಂಗೀಕಾರ ಮೊದಲಾದ್ದರಿಂದ 1951ನೆಯ ಇಸವಿ ಜೂನ್ 28ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದರ ರಚನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹಳೆಯ ರೂಲ್ಸ್ ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ 4 ಜನ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಸದಸ್ಯರಿರಬೇಕೆಂದು ಇಬ್ಬರು ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರೇ ಆಧಾರ ಸರ್ಕಾರದವರೊಬ್ಬ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಒಟ್ಟು 6 ಜನರಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈಗಿನ ಬದಲಾದ ವಜೆಯಾದ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ, 134ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ—“As soon as may be after the commencement of the first session of the Assembly, a committee on Public Accounts shall, subject to the provisions of these rules be constituted for the purpose of dealing with the appropriation accounts of the Government and the report of the Audit Officer thereon and such other matters as the Government may refer to the Committee;

(2) The Committee on Public Accounts shall consist of the Finance Minister and six members who shall be elected by the Assembly from among the members according to the principle of proportional representation by means of the single transferable vote.”

ಈ ರೀತಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಈ ವರದಿಯು ಹೋಗಿ ಅವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯನ್ನೇ ಇದರಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿರಲಾರವು. ಈಗಲೂ ಈ ರೋಪವನ್ನು ಸರಾಸರಿ ಬೇಕಾದರೆ 134ನೆಯ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಹೊಸ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು ಅದರ ಮುಂದೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಟ್ಟು ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ಅಮೇಲೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೊಸ ಸಭಿಕರೆಯರಿ ಎಂತರೋ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಈ ಸಭೆ ಮುಂದೆ ಸೇರುವಾಗ ಇದಿರಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮುಂದೆ ಸೇರದೆ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಸಭೆಯಲ್ಲೇ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಹೊಸ ರೂಲ್ಸ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆದ ಕಮಿಟಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂತರೇ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಪ್ರಾಥಮಿಕ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ permissible ಕಾನ್ಸಿಡರೇಷನ್ ಇಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು. ಅವಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಹೇಳಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಅದಕ್ಕೆ Permissible clause ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಸಲಹೆಯೇನೆಂದರೆ, ಈ ಹೊಸ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಅದರ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈಗ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಹೊಸ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೋಪದೋಷಗಳಿವೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುವಾಗಲೂ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಎರಡು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲದಂತೆ ರೀತಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರೆ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯೆಂಬುದು ಈ ಸಭೆಯ ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಒಳಗೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಮಿಟಿಯೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 20-25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವಕಾಶ ದೊರಕತೊಲಿ ಆಗಿರುವುದು ಇದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಹೊಸ ಜಾಜ್ಯಾಂಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಗಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಗಳೆಲ್ಲ ಈಗಿನ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ಸ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಗಳಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸತ್ತಿನ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯೇ ಏಕಾಧಿಕಾರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ Supreme Body ಆಗಿವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಆ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಮೆಂಬರುಗಳೊಬ್ಬರಿರುವುದು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಮಿಟಿಯಾದ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರ ಜೆಂಟ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಎರಿಸಬೇಕು.

"It consists of fifteen members. By convention, it represents the parties of the House in proportion to their voting strength. By convention, also, member of the Opposition is always elected chairman. Usually, in fact, the Financial Secretary to the treasury in the last Government formed by the Opposition has been appointed chairman. The reason is that the Financial Secretary approves such of the estimates, upon which the Appropriation Accounts are based, as do not in his opinion require the personal consideration of the Chancellor of the Exchequer. A person with experience in that office, therefore, already possesses a considerable knowledge of the detail of public finance."

ಹೀಗೆ ಅವರು ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು meticulous ಆಗಿ, ಎಷ್ಟು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು

ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೆ ಆ ಕೂಡಲೆ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇನಾದರೂ ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿಗೆ ಹೋದರೆ ವಿಶೇಷ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗುವ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಖಾಸಗಿ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೇನೋ ಇದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ವರದಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ತತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಯಾರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಒಂದು objective view ಇಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಿರ್ದಕ್ಷವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನೂಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ತತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಆ ರೀತಿಯ ಭರವಸೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದೇಯಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ನಿಯಮ ಸರಿಯಲ್ಲ.

Sri K. PUTTASWAMY.—You will get better men.

Sri L. SIDDAPPA.—Well, we may get better men, but we are not sure.

ತತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಎರಡನೆಯ ಸಲಹೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಚೇರಿ ಯವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

There are certain Committees already set up under the old Rules—Select Committees, Estimates Committee and the like. The new rules would apply to these committees so far as powers are concerned, but the actual Constitution of the Committees would not be affected. For, instance, under the old rules Ministers were Chairmen of the Select Committees. Now under the new Rules, the Chairman will be a member of the Committee appointed by the Speaker as Chairman.

These new Rules would apply to Committees set up in future. In respect of Committees set up already, the Minister would continue to be the Chairman.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—Rule 168 says :

"All matters not specifically provided in these Rules and all questions relating to the detailed working of these rules shall be regulated in such a manner as the Speaker may from time to time direct."

This residuary clause enables the Hon'ble Speaker to provide for all contingencies to which you refer.

Sri K. R. SREEKANTESWAR (Bangalore City-General).—Sir, I submit that rule 134 (3) is very clear.

"The term of office of the members of the Committee shall be one year until the next committee is appointed whichever is later."

This is applicable to Public Accounts Committee also.

Sri L. SIDDAPPA.—In my humble opinion Rule 168 does not come to our aid. The proper construction of this Rule 168 is that if there is any omission in these Rules to make necessary provision for the proper conduct of the proceedings, then it gives some powers to the Speaker. But it does not say and we cannot make use of this provision to regularise an irregularity by not constituting a fresh public accounts committee. That is my submission.

ಈ ವರದಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಾಬಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹೇರಳವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸತಕ್ಕ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿಗೆ ಈ ಸಭೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತೋ ಆ ಹಣವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ಉತ್ತರ ಬರಬಹುದು, ಇದು 1949-50 ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಕೇರಿದ ರೆಕ್ಕ. ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು 12 ತಿಂಗಳು ಜರುಗುವುವುಕ್ಕೆ ಬದಲು 9 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು, ಅದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹೇರಳವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಗ್ರಾಂಟು ಖರ್ಚಾಗದೆ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಬಹುದಾದರೂ ಸಂಶೋಧನಾ ಒಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬಾಬಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಉಪಾಹರಣೆಗೆ 23 (B) ಗ್ರಾಂಟಿನಲ್ಲಿ (Page 93 of the Audit Report and Appropriation accounts) ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಅಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿದೆ. ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಕಾಣುತ್ತದೆ. 1949-50 ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅಂದಾಜನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ 148ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮೊಬಲಗನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು 1,50,640 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ, ಉಳಿತಾಯವಾಗಿರುವುದು 5,49,360 ರೂಪಾಯಿ ದೇಶದ 90 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ಇನ್ನೂ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ವರ್ಷ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಇದರಂತೆಯೇ ಬೇರೆ ಬಾಬಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಆ ವರ್ಷ ಈ ಸಭೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಕೇವಲ 80,338 ರೂಪಾಯಿ. ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 14.71% ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಾಬಿಗೆ 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು 7,49,114 ರೂಪಾಯಿ. ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಹೆಲ್ಪ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು 2,67,418 ರೂಪಾಯಿ. ಅಂದರೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಮೊಬಲಗಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 27ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, 89,500 ರೂಪಾಯಿ ಗ್ರಾಂಟು, 93,229 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ 3,729 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ದಯೆ ಯಿಟ್ಟು ಕಾರಣವನ್ನು ಓದಿ. Due to payment of arrears of pay under the allocation due to revision of pay.

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—That was a legacy of the past.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—36 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಅದೂ ಕೂಡ legacy of the past.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—So do not say that we have been simply expanding departments. It is only a question of payment of arrears which we have had to pay under the revised scales.

Sri L. SIDDAPPA.—All right sir. that refers to items 1 and 2. We shall take up item 3—Taluk Development Committees.

ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಗ್ರಾಂಟು 4,54,800 ರೂಪಾಯಿ, ಇದರಲ್ಲಿ 4,33,332 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, 4ನೆಯದು publicity and propaganda

(SRI L. SIDDAPPA.)

99,90.) ರೂಪಾಯಿ ಗ್ರಾಂಟು, ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು 44,570 ರೂಪಾಯಿ, ಅಂದರೆ 4,670 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. 5ನೆಯದು Works outlay ಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದು 12,00,00 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು 14,0675 ರೂಪಾಯಿ.

ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಟೌನ್‌ಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಫುಟ 95ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. Improvement of water supply ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಈ ಫಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದದ್ದು 6 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮೊಬಲಗು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು 6 ಲಕ್ಷದ 99 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಾಬಿಗೆಂದು ತೆಗೆದಿರಲಾಗಿದ್ದ ಮೊಬಲಗಿನ ಪೈಕಿ, ಇದಕ್ಕೆ 93 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಖರ್ಚಾಗಿ ಬಾಕಿ ಮೊಬಲಗಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಆ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು 6 ಲಕ್ಷ 95 ಸಾವಿರದ 114 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಟೌನ್ ಮೈನ್‌ರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯವರಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದದ್ದು 6 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೇ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಮೊಬಲಗಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸೇಕಡ 19 ರಿಂದ 14 ರ ತನಕ ಖರ್ಚಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇದೇ ರೀತಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಸಹ ಮೂರು ಐಟಂ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು, ಆ ಬಗ್ಗೆ 56 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಖರ್ಚಾಗಿರುತ್ತೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ನಗರಗಳಿಗೆ 15 ಲಕ್ಷ ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಕಡೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಖರ್ಚಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಯಾವ ಒಂದು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆಂದು ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತನಕ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶವಿರತಕ್ಕ ಬಾಬಿ ಎಂದರೆ ಈ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಇಲಾಖೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಮಿತಿಗೂ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಮಿತಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಇರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ ಅದೇ ಬಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು 9 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆದರೆ ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದ 44 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 12 ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಬಹಳ ವಿಪಾದಕರ ಮತ್ತು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ.

ಇನ್ನು ಕೆಲ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಕೆಲವು ಬಾಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದಿದೆಯೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಮೊದಲನೇಯ ದಾಗಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು Items of works ಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಗತಕ್ಕೆ ಬಾಬಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡ ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಏನು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ—

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು. — ದಯವಿಟ್ಟು ಪೇಜುನಂಬರನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ?

ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು. ಪೇಜು 66 ಸ್ವಾಮಿ. ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂಥ ಕೆಲಕೆಲವು ಐಟಂಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕೆಲವು ಬಾಬಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನೇನೋ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸಹ ನೋಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಬಾಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಖರ್ಚು ಸಹ ಆಗದೆ ಹಣ ಹಾಗೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನಿರ್ದೇಶನಗಳೂ ಕೆಲವು ಇವೆ. ಅಂಥಾ ಐಟಂ ಕೆಲಸಗಳು ಮೂರು ಇರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. 1946—47ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಬಾಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯದೆ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿರುತ್ತೆ. ಇನ್ನು 46—47ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 33 ಕೆಲಸಗಳಾಗಿ 50 ಸಾವಿರ ಅಂದಾಜು ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಹ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗದೆ 32 ಕೆಲಸಗಳು ಮಾತ್ರ ಆಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿದೆಯೆಂದಾಯಿತು. ಈಗ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾಂಭಿಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ಪೈಕಿ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕ 46, 47, 48 ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ Various items of works ನ್ನು ನಾವು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳು ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವೇ ಆಗದಂತೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ನಲ್ಲಿ 50 ಕೆಲಸಗಳ ಪೈಕಿ 13 ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಉಳಿದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲಸವೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಏನೂ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿರುವಂಥ ಐಟಂಗಳು ಮೂರು ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಒಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಕೊಂಚ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವೇ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮೊಬಲಗಂತೂ ಏನೂ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. 49—50ರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕಾಸು ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು. — ಅಂಥಾದ್ದು ಯಾವುದಿದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ. ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು. — Works not taken up ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಕೆಲವಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೊರತೆಯನ್ನೂ ನೋಟಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅಂಥವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗದಿದ್ದರೂ ಅದು ಕೈಮುಸುಹರಾದಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶವರಬಹುದು. 49—50ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಖರ್ಚು ಬೀಳದಿರುವಂಥ 3 ಐಟಂ ಕೆಲಸಗಳಿವೆಯಲ್ಲಾ ?

For instance item no. 22 in the list "Improving Hullahalli Channel from 0.43 miles at the estimated cost of Rs. 1,33,500." You have made a grant of Rs. 25,000 to be spent during the year. But not a single pie has been

spent during the year and savings of Rs. 25,000 have been shown in the next column. You will see in the last column the words "In progress" and a sum of Rs. 53,885 has already been spent on that work. Likewise, there are two more items in the list.

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA—Is it 23 and 24 also? 22 is all right. I will give an explanation. Then?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಇದು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಿವರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. Particularly in 1947-48ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಚಿನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 3 ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿಯೇನೋ ಆಯಿತು. ಆದರೆ 47-48ನೇ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದರೆ ಮುಖನಕರೆ ಪಾಜೆಗೆ, ಅಂದಾಜಾಗಿದ್ದ 4 ಲಕ್ಷ 60 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮೊಬಲಗಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ತಪ್ಪಂತೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಧಿಯನ್ನೇನೋ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಸಂತಿದೆ. ಆದರೆ 1950-51ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಂದರೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಮುಂದುವರಿದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಯಾವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಲ್ಲರತ್ತಕ್ಕವರಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಇಂಥಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲರತ್ತಕ್ಕವರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದನ್ನೂ ತಿಳಿಸದೆ ಇಂಥಾ ಸಭೆಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಹೀಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಜನರಿಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿಸಿ ಬಟ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಏನೊಂದೂ ತಿಳಿಸುವಳಿಕೆ ಅಥವಾ ಹಕ್ಕುಂ ಮಾಡಿರುವುದು ಇದು ಮೋಸವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳದೆ ಮತ್ತೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ? it is nothing but misleading the public ಈ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲಸಗಳೆಂಬುದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪಟ್ಟಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ 7 ರಿಂದ 124 ತನಕಲೂ ಒಂದೇ ಬಾಕಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ 69 ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ 29 ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮೊಬಲಗಿನೂ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳು ಹನ್ನೊಂದಿವೆ. 13 ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಈ ವರ್ಷ ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ವರದಿಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ಸ್ ಐಟಂ ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಐಟಂನಲ್ಲಿ 69 ಕೆಲಸಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 35 ಐಟಂಗೆ ಮೊಬಲಗು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಹನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ ಆ ವರ್ಷ ಮೊಬಲಗು ಖರ್ಚುಮಾಡಿಲ್ಲದಿರುವುದು 24. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ

ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಕೆಲಸ ಅಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೃದುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಇಷ್ಟು ಹೇರಳವಾದ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಬಹಳ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಆ ಐಟಂಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು! ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಮಾಧಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಮಾಧಾನ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ತೃಪ್ತಿ ಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು 1945-46ನೆಯ ಸಾಲಿನಿಂದ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ವರಮಾನ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. 1945-46ರಿಂದ ಒಟ್ಟು 16 ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 36ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಅದರ ತಪ್ಪಿಲುಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. 1945-46ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಾಕಿರುವ ಒಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ 2,94,46,139 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ 16 ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ವರಮಾನ 75,39,630 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ನಮಗೆ ಈಗ ದೊರಕಿರುವ 1949-50ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ ಒಟ್ಟು ಈ 16 ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಬಂಡವಾಳ 2 ಕೋಟಿ 96 ಲಕ್ಷ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನಷ್ಟು 3 ಕೋಟಿ ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವರಮಾನ ಬಂದಿರುವುದು 1949-50ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 45,76,874 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಿರುವ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ರಾಧ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬಹುದು. ಹಿಂದೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿರುವುದು ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಾಲುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾಧ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ 2 ಕೋಟಿ 94 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿರುವುದಕ್ಕೆ 75 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರಾಧ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ಈಗ ಕೇವಲ 45 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಇದರಿಂದ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. 1945-46ರಲ್ಲಿ 16 ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ರಾಧ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷ 1946-47ರಲ್ಲಿ 15 ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಧ ಬಂದು ಡೈಕ್ಟೋಮೀಟರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಯೊಂದರಲ್ಲಿ ರಿಟರ್ನ್ ಬಾರದೆ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. 1949-50ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಡಮೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಾಕಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಇದುವರೆಗೆ ಏನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ತಾವು ಹೇಳುವಾಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂಲ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆತರೆ ಬಹಳ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಬಂಡೆ ವಾಳ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಒಂದುಕಡೆ ಹೇಳುವುದು, ವರಮಾನ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುವುದು, ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ 9 ತಿಂಗಳ ರೆಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಲಿಕೆಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—1949-50 ನೆಯ ಸಾಲಿನ ರೆಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು 9 ತಿಂಗಳಿಗೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ಹೌದು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನದನ್ನು ಅಂದರೆ 12 ತಿಂಗಳ ರೆಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 9 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾಂಟ್‌ನಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ರಾಧೆವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 1945-46ರಲ್ಲಿ 24 ಲಕ್ಷ, ಆ ಮೇರೆ 17 ಲಕ್ಷ ಬಂದಿದೆ. 1949-50ರಲ್ಲಿ 13 ಲಕ್ಷ ಬಂತು. ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಇಳಿದುಹೋಯಿತು. ಅದು 9 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬಹುದು. 12 ತಿಂಗಳಿನ ರೆಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಎಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಂಟು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೂ ಖರ್ಚಾಗುವುದು ಏಕೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ? Re-wiring ಇದ್ದು ದರಿಂದ ಕಡಮೆಯಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವುದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಅದು 10—15 ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ; ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಅದು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—ಹಾಗಲ್ಲ, quinquennial.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬೇರೆ ಇದೆ; bungling ನಿಂದ ಹಾಗಾಗಿದೆ.

ರಿವೈರಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಹುಪ್ಪಾರಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಹುಪ್ಪಾರಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ರಿವೈರಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ ಮೇರೆ, ಫರ್ನಿಸ್‌ಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದಾಗ ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಕರಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಪುನಃ ರಿವೈರಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ರಿವೈರಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದುಂಬಿಯು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದರೆ ತಾನೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ರಿವೈರಿಂಗ್ ಕೊಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಗೂ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಸ್ವಾಮಿ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಶಿವಾರಸುಮಾಡಿದ್ದು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದವರು ಹೇಳಿದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಅವರ ಕಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಪೆನ್‌ನಾಟ್ ಪಿಯರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಇದನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎದ್ವಿಚ್ಚಿತ್ತಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ 1950ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು

ಸಾಧಾರಣವಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದಾಯ ಏನಿದೆ, ಆದರ ಪ್ರಕಾರ ಶೇಕಡ 2 ರಷ್ಟು ಬಂದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಅಥವಾ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪಿಂಗ್‌ಸೇಟ್—ಇವುಗಳಿಗೆ ಪವರ್ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಒದಗಿಸಿದಾಗ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಧೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಧೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಅಂಥ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದಾರವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನೀತಿಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲುಕ್ಕಾನಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಧೆ ಬರಬೇಕು ಇರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ನಷ್ಟ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳ ಶೇಕಡ 10—15 ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಶೇಕಡ 8ರಷ್ಟು ಆದರೂ ವರಮಾನ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಆ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಸ್ವಾಮಿ : ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ಗೌರವಂಟು. ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ತವರಿಗೆ ಎದ್ದು ಜೈತ್ತಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಆ ಅನುಕೂಲದ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಕೊಡದೆ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ಒದ್ದಾಡದಿಂದ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸದೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವ ಸಂಭವ ಇದೆ. ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಜೈತ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುವ ವಾಡಿಕೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಒಂದು ಉದಾರವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸಭೆಯವರು ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ 1946—47ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಶಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಎಂದರೆ ಚೀಪ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಒಂದು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಣಸರ್ಪ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಇಲಾಖೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು, ಅದಾಯ ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಬರಬೇಕೆಂದು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಳಂಕ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಏನೆಂದರೆ, ನೀವು ರೆಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಇಡುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಈ ರಿಟರ್ನ್ಸ್ ಯಾವುದು ಬರಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ರಿಟರ್ನ್ಸ್ ಬೇಸಿಸ್ ವೇಲೆ ರೆಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಿ. ಕಣಸರ್ಪ ಏನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಆ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬಿಡಿಯುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಷ್ಟು ಮೊಬಲಗನ್ನು ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ವರಮಾನ ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಭಿ

ಪ್ರಾಯ ಪಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಫೈನೀಜ ರನ್ ಅನುಸರಿಸಿ; ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಬಹಳ ಕೂಂಕಷವಾಗಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಈ ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

(SRI H. M. CHANNABASAPPA ROSE).

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM (Minister for Law and Labour).—I wish to say a few words to remove a misconception which might arise by reason of a paragraph appearing in page 37. If the Chair permits I will continue. Otherwise, I just give notice I would like to say a few words.

Mr. SPEAKER—All right. Let Sri H. M. Channabasappa complete his speech.

Sri L. SIDDAPPA.—With your permission, Sir, I may be permitted to go.

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA (Home Minister).—Much better that the Hon'ble Member remains here.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ವಿವರಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಸುಮಾರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಏನು ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಇವತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇದೇ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಇರಬಹುದೇ ಹೊರತು ವಾದಗಳು ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿವೆ. ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾದಂಥ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಾಗ ಇಲ್ಲವೇ ಪೂರ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾರಿಯೇ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂಥ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗದೆ, ಸದುಪಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು. ಇದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಅಂಶ ಹೇಳಿದರು. ಮಾರ್ಗ ನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆರೆ ಕಾಂಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ಅಷ್ಟೂ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ವಿಷಯ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಾವು ಯಾವ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದು. ಹಳಾಳಾಗಿ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರೂ ಸಹ ಮರಾಮತ್ತು, ಇಲಾಖೆಯ

ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು—ಮರಾಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಲ್, ಮೇ, ಜೂನ್ ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾವ ತಿಂಗಳನ್ನೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಆಕೈರಾದ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಯ 15—20 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ Payment ಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆ ವರ್ಷದ ಪ್ರಗತಿಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಆಗ ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ತಿಂಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ವರ್ಷದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಒಟ್ಟು 2—3 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ over all picture ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನಿಸುವುದು ಈ ತಿಂಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿ ಇದು ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿತು, ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೇ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಟೀಕಿಸಿದ ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರೇಕೋ ವಿಶ್ವಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಕಡೆಗಾಗಲೇ ಪಶುವೈದ್ಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಕಡೆಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಚಾಲ್ತಿ ಕೆಲಸಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಏಪ್ರಿಲ್, ಮೇ, ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಬಿಲ್ಲುಗಳು payment ಗೆ ಬರುವುದೇ ಆ ಕೊನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರದೇ ಇದ್ದರೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದು payment ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದಾಕ್ಷಿಣಿ ನಾನು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮೂಲಕಾರಣವೇನೆಂದು ನನ್ನ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದ್ದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಸದುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕೆಲಸದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾಮಾನುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ವಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ದೂರಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬದನ್ನಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯೇನಾದರೂ ವಿಧಾನವಿದೆಯೇ ಎಂಬದನ್ನಾಗಲೇ ಅವರು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಆಪಾದನೆಗಳು ಈ ಮೂರು. ಮೊದಲನೆಯದು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ ರೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ; ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದರಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಸದುಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬೇಗ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬುವು. ಏಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಔಪಚಾರಿಕ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ಇದಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋದಿತ್ತು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆಯೇ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಈ ಅಸಂಖ್ಯಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಾದಗಳು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು).

ಈಗ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೋ ಈಗಲೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದ ಹಾಗೆ ಅದರ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳೇ ನನ್ನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಟ್ರೇಡ್ ಟೆಕ್ನಿಕ್ಗಳು ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗಳಾದರೆ, ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತು ಲಂಚ ರುಚುವತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಪಾದನಗಳು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಸೂಚಿಸಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ೨-೩. ಆರು ವರ್ಷ, ಏಳು ವರ್ಷ, ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಇದ್ದವು. ಬಹುಶಃ ಆಗ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದುಪೋಲಿವನೋ!

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಏಕೆ? ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ನಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಪಾಲ್ಟಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ; ದರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ; ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಳಿದಾಗ ಏನೋ ಒಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಏನೋ ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಮುಂದೆ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಎಂದು ಇವರೂ ಬರೆದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಮಾನ್ಯರುಳ್ಳವರು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇಂದಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಕೂಲಿಸುವಂತೆ ವಾರ್ಷಿಕವೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲವೂ ವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದರೂ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳುವುದೇ ಹೊರತು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳೇನೇನಿವೆಯೆಂಬದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಕಮಿಟಿಯವರೇಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಲಹೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಮೀರಿದ್ದು ಅಲ್ಲ. ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೂ ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೂ, ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೂ ಇತ್ಯಾದಿ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪಾಲ್ಟಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರೇಡವೇ ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಹುಣಸೂರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೇ ಒಂದು ಪಾಲ್ಟ ತಯಾರಿಸುವುದು, ಆಮೇಲೆ ಪೆರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬೇಕೆಂದಾಗ ಆಗೊಂದು ಬೇರೆ ಪಾಲ್ಟ ತಯಾರಿಸಲಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವುದು, ಮತ್ತು ಗುಂಡ್ಲು ಪೇಟೆಗೆ ಬೇರೆ, ಹೀಗಾದರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ

ನಡೆಯುತ್ತವೆ. Standardisation of Plan ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆ ಯಲ್ಲೂ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರುಗಳು ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದೇ ಆಗುತ್ತೆ. ಮೊದಲೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಂದು ಪ್ಲಾನು, ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಪ್ಲಾನು ಎಂದು ಮಾಡಿ, ದೇಶ ದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಯಾವ ಮೂಲೆಗೆ ಹೋದರೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಅದಕ್ಕೆ action ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಒಂದು ರೂಮಿನ ಸ್ಕೂಲ್ ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಎರಡು ರೂಮಿನ ಸ್ಕೂಲು ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಮೂರರೂ ಹೇಗಿರಬೇಕು—ಎಂಬುದೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲೇ ತಯಾರಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ದರಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಅದೂ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಕೂಲಿಗೂ ಒಮ್ಮೆ ತಯಾರಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕವಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ ಮಾಡಿ Blue prints ಇಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತು.

ಆಮೇಲೆ, standardisation of rates. ಈಗಿರುವುದು ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ದರ. ಒಂದೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಂದು workable ರೇಟ್‌ನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದರದ ಫಡ್ಜಿಟಿಯಾದ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರೂ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರೇ ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ದರಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೋ ವರ್ಷದ ದರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬನು 45% ಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬನು 3% ಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ಕೊನೆಗೆ ಯಾವನೋ ಕಮಿಟಿ ಹೇಳಿದವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವನು ಅರ್ಧ ಮಾಡಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಪುನಃ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ರೈಸ್‌ನನ್ನೇ ಪಡೆದಿರುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ಕಮಿಟಿ ದರ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು ಯಾರೋ ಒಡ್ಡೆನ್ನು ತಂದು ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆನೂ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ! ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೂ ಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೂ ಸರಿಯೇ! ಇವೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಧಡೂತಿ ವಾನುಷ್ಯ ಅಂದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೂ ಅವನ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವಂಥ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ಹೊತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ಸಣ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗ ಸರಿಯಾದ ರಾಯಕ್ಕಾದ ಜರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ; ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ

ಎಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಾರ್ಥ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೈಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕರುಗಳಿಗೆ ಬೇಕು. ಅವರೇನಾದರೂ ತಪ್ಪಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ತಪ್ಪಾದರಿಗಳೆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಯ ಅವರಲ್ಲರಲ್ಲೇಕೆ. ಆಗ ಜರೂರಾಗಿಯೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಾರಾಯ್ಣ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲಸಗಳು ನಿರ್ಧಾನವಾಗಲು ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ. ದರದಲ್ಲಿ ಆರು ಕಾನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದರೂ ಚಿಕ್ಕಾ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಅನುಮತಿ ಬರಬೇಕು. ಇದು ತಪ್ಪಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ನಾನೂರು ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹದಗೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಯವಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಉಗ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆ ಉಗ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹಣೆಯಲ್ಲೇ ಬರದಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಮೇಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ standardisation of plans and standardisation of rates ಆಗತಕ್ಕ. ಅಲ್ಲದೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕೋಡ್ ಇದೆ: ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಈ ರೀತಿ ಚೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು quality of work ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗ quality of work ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. By implication he agrees to that. My experience is that there is a great deal of deterioration in quality also. ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ quality ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ತಪ್ಪುಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಉಗ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ವಂದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಸಂಸ್ಕಾನದ ಹಣದಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ service at cost ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಾರೇ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡು 70,000 ಟನ್ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಇದು ಬಾಕಿಯದಕ್ಕೆ service at cost ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಖರ್ಚುಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇ

ವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದೂ ಕೂಡ ಬೇಡ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ವಾರುವ ವ್ಯವಹಾರ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಷ್ಟವಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರವಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 16 ಲಕ್ಷ ಪಲ್ಲ ಬತ್ತವನ್ನು ಅಕ್ಕಿಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 8 ರಿಂದ 8½ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಫಾಯಿದೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಇದನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ರುಜುವಾತು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. 8 ಲಕ್ಷ ಪಲ್ಲ ಅಕ್ಕಿ ಆಯಿತು. 8½ ರೂಪಾಯಿನ ಪ್ರಕಾರ 16 ಲಕ್ಷ ಪಲ್ಲ ಬತ್ತ ಅಥವಾ 8 ಲಕ್ಷ ಪಲ್ಲ ಅಕ್ಕಿಗೆ 68 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಫಾಯಿದೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು.—
Transportation charges, cost of gunny bags ಮುಂತಾದದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—Transportation, gunny bags, hulling, depreciation ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ರೆಕ್ಕೆಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ 68 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತೆಂದು ರೆಕ್ಕೆಕ್ಕಾಕೆದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿತ್ತಿದೆ! ರೆಕ್ಕೆಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಈ ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆ ಇತರ business concerns ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನಾ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 68 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಫಾಯಿದೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಕೋಲ್ಕಾತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕೊನೆಗೆ ದಿವಾಳಿ ಎದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನೀವೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ. ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಇದೇ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಇದೇ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಾಕರಿ, ಕೋಲಾರದಿಂದ ತಂದು ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಒಡಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ 23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ರೂ ರೈತ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ 68 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಫಾಯಿದೆ ಇದ್ದರೂ ನಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ರೋಪದೋಷವಿಲ್ಲವೆ? ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಾವಕಾಶವಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಈಗ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಏನು ರೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೋ ಅದು ಏನಾ ಇನ್ನೇನೂ ರೇಶಾಂಶವೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವನೆ ತಪ್ಪು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಧಾನ್ಯ ಹುಳಿತು ಕೊಳೆತು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎವರಿಸುತ್ತಾ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣದಂತೆ ದೀರ್ಘ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರೇಷ್ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ, ಉಗ್ರಾಣಗಳಲ್ಲಿ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆ ಬಾಳುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಇಳುವರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅರ್ಧ ಸೇರು ಇಳುವರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ. 16 ಲಕ್ಷ ಪಲ್ಲ ಬತ್ತಕ್ಕೆ 8 ಲಕ್ಷ ಪಲ್ಲ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಕಾಲು ಸೇರಿನಂತೆ ಆದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಸೇರು ಮಾತ್ರ. I am telling you hard facts. After all I am

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು).

not here to simply criticise Government for the sake of criticism; on the other hand I want to criticise only to improve.

Sri M. L. NANJARAJ URS.—Constructive criticism.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ನೂರು ಸೇರು ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಸೇರು ಇಳುವರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಒಂದು ಪಲ್ಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಸೇರಾದರೆ 8 ಸಾವಿರ ಪಲ್ಲ ಬತ್ತಕ್ಕೆ 4 ಸಾವಿರ ಪಲ್ಲ ಅಕ್ಕಿ ಆಯಿತು. ನೀವು ಇಳುವರಿ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡುವುದು ಅರ್ಧ ಸೇರು ಮಾತ್ರ, ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಹಣ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅದಲ್ಲವನ್ನೂ ಈಗ ಮಿಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಸರಿ ರೋಗದೊಳಿಪ, ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ, ಬಾಕಿ ಹಣ ಸಮೀಪ ಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರಬಾರದು. 68 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಘಾಯದೆ ಬರುವುದೂ ಹೋಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಹೆಗ್ಗಣ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಇನ್ನುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ತಕ್ಕ ಬಂದೊಬ್ಬತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು.

I may tell you that if you make it service at cost and if you prevent leakages of funds, you will gain to the tune of a crore of rupees by these food transactions and you will also get the credit, you will increase the revenues and I may then plead that this food department may be continued for some time more because it will be beneficial to the poor.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—

You want to introduce service at cost and earn a crore of rupees!

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Not only service at cost, but also you must not allow even a sniggle pie to be misused.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—

You will have a chance to do that.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I may have a chance and you may have a chance also.

ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಅನ್ಯಾಯವೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ರಾಶಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಾಗ ನಮಗೇಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ರಹಸ್ಯಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು.

JANAB SYED ABDUR RAHMAN.—

You will have a chance.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is not as though they have not the chance, but only they have no mind to do it.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—'ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ' ಎಂತ ಹೇಳಬಿಟ್ಟು, ಈಗೇ ನೋ ಪುನಃ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಈಗ 75 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಬರತಕ್ಕ ಬಾಕಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖಾ ಬಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಒಂದು ನೂತನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—75 ಲಕ್ಷವಲ್ಲ. ಅದು 70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—I stand corrected. It may be anywhere between 68 and 70 lakhs. To the tune of Rs. 70 lakhs, advances are pending.

ಅದು ಎಷ್ಟು, ಏನು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಗ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬರ್ಚಾಗಿರುವುದಾದರೋ ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತೆ. ಶಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚಾಗಿದೆ. ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ವೆತ್ತು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ವಗೈರೆಗಳಿಗೆಷ್ಟು ಬರ್ಚಾಗಿರುತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ, ನಾನಾರೀತಿಯ ಬರ್ಚೆ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಮೊಬಲಗಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಪೋಲಾಗಿದೆ, ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಹಣವೆಷ್ಟು, ಅಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ತಾವು ಸುಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟು ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಸಾಕು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ತಾವು ಯಾವುದನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸದೆ ಮುಗುಂನರೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ಆ ಮೊಬಲಗಿನ ಪೈಕಿ ಪೂರ್ತಿ write off ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳೇನಾದರೂ ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬುದೊಂದನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. That is a point which causes a little anxiety to me and also to the members of this House. ನಮಗೆ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಬಾಕಿಯ ನೇಕದ 63 ಅಥವಾ 73 ಇಲ್ಲವೇ ಕನಿಷ್ಠ 50 ರಷ್ಟು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ write off ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಆಗ ಪೂರಾ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. If the Honourable Minister assures us that if at least 99 per cent is recoverable, we shall be happy. ಅದುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಹಣವನ್ನು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಕೊಡಬೇಕಾದುದಕ್ಕೆ ಆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಕೊಡೋಣ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಕೊಡಲಾದ ಸಾಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುಭದ್ರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಲ ಬಿಡತವಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತದೆ ಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶ. ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಸೂಲಿಮಾಡದೆ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಿ ಹೀಗೆ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದ್ದೇ. ವ್ಯಾಪಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಎಂದರೆ—ವ್ಯವಸಾಯದ ಮುಟ್ಟುಗಳು, ಗೊಬ್ಬರ, ಬೀಜ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ನೆತನವುಗಳಿಲ್ಲ, business concernಗಳಾದವು. ಇಂಥವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಾವೇಕೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು? ಇಂಥಾ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ! ಇಂಥಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಅವರಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷವಲ್ಲ, 50 ಲಕ್ಷ ಬೇಕಾಗಿರಲಿ, ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡುವಂತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ advise ಮಾಡಿ. ಈ ಮಲ್ಟಿಪರಸನ್ ಸೊಸೈಟಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಲ್ಲಾ ಏನೊಂದು ಜನೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ತಾವು ಏನು ಭಾವಿಸಿ

ದ್ವೀರೋ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ Commercial Concerns ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ದೃಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಇದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಂಥ ಯಾವ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಶಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಣವೂ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿ, ಜನರಿಂದ ವಸೂಲಾದ ಹಣವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಎ.ವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಸುಸ್ಥಾನೆ ಅದನ್ನು ವಸೂಲಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಮಲ್ದಾರರುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸೇಕದಾರರುಗಳನ್ನೂ ನೇಮಿಸುವಂಥ ತೊಂದರೆ ಸಹ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸೆಟ್ ಇಡ್ಡು ಹಾಗೆ. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಷ್ಟೇ— ತಾವು ಈ ರೀತಿಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬಿಡಿತ ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನವಿರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸುಮಾರು 6½ ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಈ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಇದು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲದೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಉಳಿದ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಳು ಕವನ್ನಾದರೂ ಒಂದು ಸುಪ್ಪವನ್ನಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮೋಸವಿದೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನೀವು ಈ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಂದವುಗಳ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದನ್ನೂ ದಿನೇ ದಿನೇ ದೂರಮಾಡುತ್ತ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀನಿ. ನೀವು ಎಲ್ಲಿನವರೆಗೆ ಈ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಅತಿ ಸುತ್ರಿರೋ ಅಲ್ಲನತನಕ ತಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಕೆಯಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಲು ಬಿಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವೂ ಆಗಲಾರದು. ಅಂತೂ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ದೂರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈಗ ತೀರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನು ತಾವು ಮಾತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಬರ್ಚಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾನೂನು ಸಹ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗದಲ್ಲೇ ಬರ್ಚಾಗುವಂತೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು.

ಈ ಸಮಿತಿಯು ಥೇರ್ ಒರ್ನ ರಾಗಿಡ್ಡು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಧಾನಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ: ನಾನು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕುಳಿತರಲ್ಲ. ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನೊಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೆ” ಎಂದು. ಹಾಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತು, ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸದಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಬರ್ಚ ವೆಚ್ಚಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಬಚಿತವಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಿಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಗಮನವಿಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಬಿಡಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬಿಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಇಂಥಾ ಒಂದು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ವರದಿ

ಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೊರಗೆಡವಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ಇದನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಇದು ಸರ್ವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದುದಾಗಿರುತ್ತೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—

I wish to remove a misconception which might arise in the minds of the Hon'ble Members and of the public by reason of the appearance of a paragraph on page 37 of this Report. The third paragraph leads on to the fourth. The third paragraph runs like this :

"The Committee observed that since the advances were made from borrowed funds, it was necessary that Government should not be put to any loss and to this end effective action must be taken."

That is what Sri H. M. Channabappa referred to. Advances were made and they carried no interest and whether they could be realised or not was a matter of doubt at least to some extent and therefore the Committee were rather anxious about the position and stated that "since you are dealing with borrowed funds, you ought to be very careful and see that you do not invest it in a doubtful enterprise, and use it in such manner that it will lead to a good return to the Government." The next paragraph reads thus :—

"Incidentally the Chairman cited the Electrical Department and said that they should have discussed this point while discussing about that department."

This creates the impression that the Electrical Department is also dealing with borrowed funds in a manner calculated to raise a similar doubt that it may lead to loss and therefore it would have been better to have discussed it then. That I take it was not in the mind of the Hon'ble Chairman, not the Hon'ble the Finance Minister, because he was good enough to say that when he was sitting as Chairman of the Public Accounts Committee he was not sitting as Minister for Finance; therefore, I shall say that the Chairman of the Public Accounts Committee had not that idea in his mind, that the Electrical Department was dealing with borrowed funds in a doubtful manner and it was rather unfortunate that it was made at that particular juncture because that leads to that kind of

(THE HON'BLE SRI K. T. BHASHYAM).
impression. The fourth paragraph further says :—

"So far as rural electrification was concerned the money was all from the borrowed capital for which Government had to pay an interest of 3 to 3½ per cent, maintenance was at least 2 to 3 per cent and the depreciation was at least 3 per cent. So, the return should be at least 9½ to 10 per cent. Unless the scheme yielded a return of 10 per cent on the capital outlay, it would be a net loss to Government. Even if it gave a gross profit of 5 per cent, it was a loss."

To that extent it was unnecessary because from the figures I will be able to show that the Electrical Department is realising a gross income of more than 12 to 14 per cent and a net income anywhere in the neighbourhood of 5 to 7½ per cent.

I could give the figures. There was no reason for anyone to dilate on it at that moment. And may I submit that at that time neither the Chief Electrical Engineer nor the Secretary to Government, Electrical Department was present? It was rather unjust that such a remark should have been made in the absence of the people who could have counteracted it. You find in the report on the previous day, that is on the 27th, the Chief Electrical Engineer was there and so was the Secretary to Government, Public Works Department. On page 15 you will find it. "Witnesses, Sri Biligiri Rao and Mr. George Chandy etc.", whereas you will find on page 32 there was neither Sri Biligiri Rao nor Mr. George Chandy. It was rather unfortunate that this remark should have been made behind their back. Then it is said :

"The Financial Secretary brought to notice that in former days it was 15 per cent, then it was reduced to 10 per cent and at present it has been brought down further and he wished members of Committee to consider this point."

Can the Public Accounts Committee consider this point? In rule 135 of the rules framed, you will find on page 38 of the Rules of Procedure :—

"In scrutinising the Appropriation Accounts of the Government and the report of the Audit Office thereon, it shall be the duty of the Committee on Public Accounts to satisfy itself.—

(a) that the moneys shown in the accounts as having been disbursed were legally available for application to the service or purpose to which they have been applied or charged;

(b) that the expenditure conforms to the authority which governs it; and

(c) that every reappropriation has been made in accordance with the provisions made in this behalf in the Appropriation Act, or under rules framed by competent authority under the provisions of the said Act;

Provided that the provision made in clause (c) above shall not apply to any accounts prior to the year 1950-51, which should however be examined with reference to rules then in force.

(2) It shall also be a duty of the committee on Public Accounts—

(a) to examine such trading, manufacturing and profit and loss accounts and balance sheets as His Highness the Maharaja may have required to be prepared and the Audit Officer's report thereon; and

(b) to consider the report of the Audit Office in cases where His Highness the Maharaja may have required him to conduct an audit of any receipts or to examine the accounts of stores and stock."

These are all the functions of the Public Accounts Committee and it is not open to the Public Accounts Committee to sit in judgment over the Government Order and say that they consider that the minimum of 2 per cent adopted by the Government in expanding the rural electrification of the villages is not sound. They cannot do it. During 1949-50, the gross receipts amounted to 107 lakhs and net proceeds, 51 lakhs. Today the total capital invested on the Electrical Department is 17.82 crores, of which 1.3 crores is locked up in the Krishna-sagara Dam. It leads to 16.52 effective capital and out of that, 6.91 has been spent on Jog Works which are still under completion. They have not yet begun to yield full return. The second stage is still under construction. So the effective capital on the Electrical Department from which we could claim a decent return comes to 10 crores today. Now in the year 1949-50 it must be much less. We will take it somewhere about 8 or 9 crores. Even so you will find that the gross receipts at 107 lakhs come to something like 12 to 13 per cent on the capital and the net proceeds of 51 lakhs comes to about 6 per cent and odd. During 1950-51, 157 lakhs is the gross receipts and 74 or 75 lakhs is the net receipts. If we take it at 9 crores, it leads to the same 13 per cent gross and 8 per cent and odd net. During 1951-52 we expect 168 lakhs gross and 80 lakhs net receipts with 10 crores effective capital. That leads to 16.8 per cent gross return and about 8 per

cent net return. After paying the working expenses, after meeting depreciation charges we get 8 per cent net and $3\frac{1}{2}$ per cent is the interest on borrowed capital and so Government make a net profit of $4\frac{1}{2}$ per cent. I shall take it at 3 per cent or let us say 2 per cent and even so, we are on the plus side and there is no reason for anybody to take any objection to the money spent by the Electrical Department. We will take it for granted that all the 16 and odd crores have to be treated as capital it would be very unfair because Jog works are still under completion and we cannot expect to get a return immediately and from the first stage we are getting a return just now, because the Hon'ble Member for Industries is taking a good block of power from Jog, and Mysore and Bangalore also get power from Jog and we are getting some money—even taking 16 crores and odd as effective capital we get somewhere in the neighbourhood of 5 per cent net. I do not see any reason for anybody to say that the Electrical Department is dealing with moneys in a manner which causes any anxiety to anybody. That is for the first part.

For the second part we have definitely and deliberately reduced this percentage to 2. If you insist on 15 per cent at the very beginning, you will be denying the benefits of electricity for a very large population of the State, particularly in the village parts; and if you take into consideration the fact that we want electricity to be used more and more for agricultural purposes and cottage industries, you cannot expect 15 per cent immediately. We therefore reduced it to 10 per cent and later to 2 per cent. We said that even if it is 2 per cent, we shall give enough of electricity to rural parts. If the Hon'ble Minister for Finance had more funds at his disposal, he could have given that with both his hands and thereby electrified the whole State. But unfortunately he could not give us. He has not got money. He has got to wait upon somebody else and the Centre is not giving as much money as we want. Even so he is giving as much as he can. It is not sufficient. Therefore we go

rather slow. Hon'ble Members will see many of the places are yielding not merely 15 per cent but even 200 and 300 per cent. I will just give you one or two instances. Goribidnur—334·8 per cent; Devanahally—83·2 per cent; Bhadravathi—179·61 per cent; Harihar 187·92 per cent; Jagalur 200·86 per cent and so on.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—You are not exploiting?

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—It is not exploitation. It is giving more power and getting more money and at very concessional rates. Even so in the long run not only it benefits the country in the form of service to the people and more employment within the land, but also we get more money. If you start 2 per cent, in 10 years' time we get at the rate of 10 per cent all through and so, there is no loss to anybody. There is an increasing return. I may add that Jog, as soon as December or January is over, will begin to supply second block of power totalling altogether 102,000 kilowatts. We will make plenty of money out of that. Every day this will be growing and there is no point in either the Chairman or the Financial Secretary making the Electrical Department an example to show to the people that they are not using the monies profitably. We are using it most profitably and I consider that the investment on the Electrical Department is about the soundest today and I hope it will be so for all time to come. I want this misconception arising out of this paragraph to be removed. I do not think either the Chairman or the Financial Secretary had in his mind that it would create such an impression. But unfortunately it is so lugged in into this report that it will create that impression. In fact the Committee did not even raise that point and I am thankful to the members of the Committee. Incidentally it was raised, and when the question arose that advances are being given without interest and we do not know whether they are recoverable, what is the inference about the Electrical Department? That apprehension should be removed.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—Why was that raised?

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—Because it was thought that it would be necessary for the people to understand. If he had not raised it, I would not have had the opportunity of making it known to the whole world. I am glad that he has raised it. That misapprehension must be removed. I want to assure the Hon'ble Members that the Electrical Department is fetching a gross revenue of more than 10 per cent and a net revenue in the neighbourhood of 8 per cent. As the Hon'ble Finance Minister has said, it is our object to give the benefit of electricity to all parts of the State and we look not merely to the money side of it, but also to the service side of it. I wanted that these matters should be brought to the notice of the Hon'ble Members. I have done.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚಿ. ವರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಏನೋ ಕೆಲಸವಿದೆ ಎಂದು ಹೊರಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

Sri K. R. SREEKANTESWAR.—I want to make a small request. This may be taken up tomorrow or the day after.

Mr. SPEAKER.—It is not possible. Tomorrow we have got financial business.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚಿ. ವರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಬಹಳ ಹಣ ಉಳಿದಿದೆ, ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವರ್ತಮಾನದ ದೃಷ್ಟಿವಶಾತ್ 1949-50ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್ 31ಕ್ಕೇ ರೆಕೌಂಟುಗಳು ಮುಗಿದವು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಮೇ, ಜೂನ್ ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಲ್ಲೇ, ಬಾಕಿ ತಿಂಗಳು ವರ್ಕಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಅಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಅವರು ನೋಡಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅನಿಮಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಡಿವಿಷನ್ 27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವಿಶ್ವಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕು ಆದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಜೂನ್, ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಇದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಆ ವರ್ಷ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ರೇಟ್ ನಿಗದಿಯಾಗದೆ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾದ ರೇಟ್‌ನಂತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು ಕೆಲಸ ನಡೆಯದೇ ತೊಂದರೆ ಆಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚಿ. ವರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ, ರೇಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ರೇಟ್ ಇದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ ಕೆಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. 1949-50ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕೌಂಟರ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನವು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಮಾರನೆಯ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ನಿರಾಧಾರವಾದ ಟೀಕೆಗಳು ಎಂದು ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾರಾಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚೆಂಡರ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರೇ ಇರುವುದು; ಚೆಂಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು; ಈ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯದೆ ಹೋಗುವುದು ಆನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೇ ಇರುವುದು ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 1946-47ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ 'works not taken up' ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಹಣವೂ ಖರ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—The Hon'ble Member is not here.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚಿ. ವರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಆದರೆ ಅವರು 'ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 1949-50ನೇ ಇಸವಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಕಾಲ. 1949-50, 50-51, 51-52 ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ನೋಡಿದರೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯ ಖರ್ಚು ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ನಿರಾವರಣಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಳಿಗೆ 1949-50 ರಲ್ಲಿ 1 ಕೋಟಿ ಇದ್ದುದು 50-51ರಲ್ಲಿ 1 ಕೋಟಿ 80 ಲಕ್ಷ ಆಗಿದೆ. 51-52 ರಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಾಗೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಣ ಹೆಚ್ಚು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು. ಎರಡನೆಯದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒತ್ತಾಯ. ಫಾರ್ಮಲ್‌ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಆಯಾಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಿಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟು, ರೋನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜಿನ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಈ ಒಂದು ಸಲ

ಹೆಚ್ಚು ಮೇಲೆ ಆಯಾಯಾವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟು ಮತ್ತು ಲೋನು ಇವುಗಳ ಹೆಚ್ಚುಭಾಗವನ್ನು ಬರ್ನುಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಅವರು 1949-50, 51-52ನೇ ಇನವಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟು ಮತ್ತು ಲೋನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಂಟು ಮತ್ತು ಲೋನು ಹೊರೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಿಧಿಬಿಟ್ಟದೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿಬಂತು. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಯೇಬಿಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಏನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಂಟು ಬರುತ್ತದೆ ಬಾಕಿಯಾದ ನಿಧಾನವಾದರೂ ಪರಿವಾಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಇನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಂಟು ಮತ್ತು ಮುಗಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಅಂಥ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೇಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೋಟಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. 1946-47 ರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಒಡ್ಡು ಕಟ್ಟುವಷ್ಟೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇರತಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಇದೆ. ಕುಣಿಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾಂಗಾರಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಈಗ ನಾವಾದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 2 ವರ್ಷ ನಿಂತುಹೋಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಅವರ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೂತಪ್ಪಲ್ಲ. ಈಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ, ಒಂದು ಮುಟ್ಟಿದ ನೆರೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. 4-5 ಅಡಿ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ತಕರಾರು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಜಾಸ್ತಿ ರೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಚೆಂಡರ್ ಕರೆಯಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ 6 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ 2 ವರ್ಷವಾದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಕಾಲಹರಣವಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇವೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಂದಕ್ಕೆ ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿ ಈಗ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬಂಡಿತ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯ: ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಕೆಯ ಆಕೌಂಟ್ ಕೋಡನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಆರೋಚನೆಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಆಮೇಲೆ - ದರಗಳು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನರಿಯಾದ ದರಗಳ ಪಡೆಯಲು, ಮತ್ತು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಡಿಸೈನ್‌ಗಳು ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನರಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ದರಗಳು ಒಂದು ಪಡೆಯಲಿವೆ ಮತ್ತು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಆಗಿರುವ ಡಿಸೈನ್‌ಗಳನ್ನೂ ತಯಾರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟರಾಗಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ತಯಾರುಮಾಡಿದ ಒಂದು ಪರದೆಯು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ

ಒಂದೊಂದು Standard ಡಿಸೈನ್‌ನನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರೀತ್ಯಾ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಅವರು ಯೋಚನೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಕೃಷ್ಣವಾದ ಕೆಲಸ. ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ Edit ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈಗಿನೂ ಹೇಳಿದರೋ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದ್ದೇ ರೀತಿ ಸಂಚಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧೀನ ಸರಿಯಾಗಿ Road Re-classification ಮಾಡಿ, ರಸ್ತೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧಕವೆಂದಿರುತ್ತದೆ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ, ಈ ರೋಡ್ ರೆಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಮುದ್ರಣಮಾಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಆಮೇಲೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು ಬಾಕಿ Completion report ಗಳ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಉತ್ತರವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು: ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೋದವರೂ ಏನೇನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರ. ಇದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದಿನವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಕಮಿಟಿಯವರೇ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫಾಯ್ದೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದು ಏನಾದರೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಿಚಾರ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ವಸೂಲಿಮಾಡಿ ಹಂಚಿಕೊಡುವುದೆಂಬುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ? ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರರಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯಾರು ಒಳ್ಳೆಯವರು, ಯಾರು ಕೆಟ್ಟವರು ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು? We are of course the accredited representatives of the public ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೇನಿದ್ದರೂ ಇರುವುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೇ. ತಪ್ಪುಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ದಂಡಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಜುರಾನೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೇನೂ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಬಾರಿಗೆ ತಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಷಯ. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾವು ಡಿಸಿರುವಂಥವು. ಪ್ರಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ದೀನಗಳಿಂದಲೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಒದುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದೇನೋ ಹೇಳಿದರು! ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭಾವೀ ರಚನೆ future set up ಹೇಗಿ ದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ! ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಇರ

(ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು).

ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೀಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ನಾವು ಯಾವ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗುರಿ, ಮಾರ್ಗ—ಇವೆರಡನ್ನೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅತ್ತ ಕಮ್ಯೂನಿಸಂ ನಮಗೆ ಬೇಡ, ಇತ್ತ unbridled capitalism ಕೂಡ ನಮಗೆ ಬೇಡ. ಎರಡಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗವೆಂಬಂತೆ ನಮ್ಮ ರೀತಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು re-orient ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದವಷ್ಟಿಗೂ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದ್ದಂಥ ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ನಿಯೋಜಿತ ರೀತ್ಯಾ (planned basis ಮೇಲೆ) ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ 1949ನೆಯ ಇಸವಿ ಮೇಲೆ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಕೆಲಸವಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ್ದು. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ, ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಾಮಾನುಗಳು, ಅಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳು ಮುಂತಾಗಿ ಯಾವಾವು ಹಕ್ಕೋಟಿಗೊಳಗಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿತ್ತೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದವು ಅಷ್ಟೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮನೆ pamper ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ಭಾವವನ್ನು ನಿಮ್ಮಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನಿದ್ದರೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಗಳ, ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತಸರ್ಕಾರಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದೇನೂ ಹೊಸದಾಗಿ ನಾವು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯವರೇ 1943ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇದರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರೇ ಸ್ವಂತ ಡಿಪೋಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವಕ್ಕೆ imprest loanನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ನಾವು ಮಾಡಿರುವುದೇನು? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಲಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಂದಸಾರಿ ಈ mis-conception ತೊಡೆದುಹಾಕುವರೆ ಮತ್ತೆ ಕಷ್ಟವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ 1943ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿದ್ದುವು; shortage, dilige ಮುಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಇದ್ದುವು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ disciplinary action ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ technical ಸಲಹೆ ಕೊಡುವವರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯವರು ಡಿಪೋ ಮಾನ್ಯನೇಜರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ನೈಜವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಗೊಬ್ಬರ ಹಂಚುವುದು, ಬೀಜದ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಮಧ್ಯೆ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧ್ಯಂತ Stock Verification ಮಾಡಲಾಯಿತು. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಡಿಪೋಗಳನ್ನೂ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ತಪ್ಪುಗಳು ಸಿಕ್ಕಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯ

ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಇವನ್ನು ವಹಿಸಿದಮೇಲೆ ನಾನೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮೊದಲು ಒಂದು consignment ನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಮಾರಿ ಹಣ ವಾಪಸುಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸಬಾಗಿ ನಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೇನೂ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಫೀಲ್ಡ್ ಮ್ಯಾನ್ಸ್‌ನೇ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮೇ ಆಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿದ್ದ watchmanನ್ನು ಅಲ್ಲಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೀಗೆ ಮೊದಲಿದ್ದವರನ್ನೇ ಅಲ್ಲಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೆ ಸವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟುಹಾಗಾಯಿತು, ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಕೆಲಸವರೂ ತಮ್ಮ technical ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಗಮನಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೂಕ್ತವಿರುವವರೇ ಈಗ ಡಿಪೋ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಾಮಾನು—ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸ್ಟಾಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಸೂಕ್ತಟಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದೂ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಈಗ 1951ನೆಯ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ 3ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಇದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಆಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಇದು ಪೋಲಾಗಿಲ್ಲ. 1—9—1949 ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಏನುಮಾರಿದರೂ ನಗದು ಹಣಕ್ಕೆ ಮಾರಬೇಕೇ ಏನಾ ಸಾಲವನ್ನು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದಕಾರಣ ನಗದು ಹಣಕ್ಕೇ ಮರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ short term credit ಕೊಡಬೇಕು, ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗ ನಗದುಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗ ಗೊಬ್ಬರ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 5 ರಕ್ತ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದೆವು. ಗೊಬ್ಬರದ ಸಾಲ ಕೊಡೋಣವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದವು ಅದೂ ಎಕರೆಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿನ ಗೊಬ್ಬರದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆಗೆ ಮಾರಬಾರದು, ಹೀಗಾದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೆಂದು ಮಾಡಿದವು. ಹೀಗೆ underdogಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರದಂತೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದೆಂದು ಮಾಡಿ ಹೋದವರ್ಷ, ಈವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟವು, ಈ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ಬತ್ತ ಬಂದತಕ್ಕಣ ಬತ್ತ ಕೊಟ್ಟು ತೀರಿಕೊಂಡು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಲೆಕ್ಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೋಕ್ಯೂರೆಮೆಂಟ್ ನಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ, ಅವರು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜೀ-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಜನವರಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ ಒಳಗಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. 1949-50 ಮತ್ತು 1950-51ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಸೇಕಡ 80 ರಿಂದ 90ರವರೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ವಸೂಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂತಸವಿಲ್ಲ. ಇದು ಏನಾ ಬಾಕಿ ಹಣವೆಲ್ಲ ಸ್ಟಾಕ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಸೆಕ್ಟರ್ ಗೋಡೌನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಶುಲ್ಕಯೂ ಇರಬಾರದು. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನೇಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ 1943-44, 1944-45, 1945-46 ಮತ್ತು 1946-47 ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ರಿಯಾಯಿತಿಗೂ ಸೇಕಡ 25ರಷ್ಟು ರಿಯಾಯಿತಿ ಬೇರೆಗೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ವಿಷಯ ಇದೇ

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಈ ರಿಯಾಯಿತಿ ನಿಜವಾಗಿ ಬಡವರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದವು. ಈಗ ಸರ್ವಿಸ್ ಅಟ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಹೊಂದವರ್ಷ ಬಡ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಹಕ್ಕಾರುಗಳನ್ನು ಮಾರ ಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರಾಶಿವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಇದು ನಿಬ್ಬಂದಿಯ ಖರ್ಚಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟೀಜ್ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದರಿಂದ handling charges cover ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಗ್ರ ಸೇವಾ ಸಂಘಗಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕು, ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ನೋ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಅದರೂ ಬಹಳ ದಿವಸ spoon feed ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇವು ಬೇರೂರು ವವರೆಗೆ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. 1957ನೆಯ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ ಯಿಂದ ಈ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅಮೇಲೆ ಈ ಸಂಘಗಳು ತಾವೇ ತಕ್ಕ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರದೂ ಸಿಪ್ಪಿದೆ. ಅವರು returns ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೇ ಬಾಕಿಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೆ ಒಬ್ಬಭಾಗ ಹಣ ಬಂದಿವೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರಿಂದ returns ಬಂದಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ 67 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಕಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಭಾಗ ವಸೂಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇನ್ನೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈಗ ಏನೇನು ಸರಕೆಗಳು ಬಂದಿವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—Sir, I am indeed grateful for the general appreciation of the House in regard to the report I was privileged to submit on behalf of the Public Accounts Committee. Of course, no report could be expected to have the unanimous concurrence of a mixed House such as this. But I think it is some consolation if there is some general measure of agreement in regard to the report. Judged from that point of view, I am indeed very thankful to the Hon'ble Members for having given such a good reception to the report. I will therefore straightaway proceed to answer a few of the points raised in the course of the discussion.

Sri T. Madiah Gowda referred to one or two points. He referred to the Education Department and said that there was no need for us to ascertain exactly what percentage of expenditure they were incurring in Madras or Bombay or in the neighbouring States, over the total expenditure in the education budget. Sir, I think it is always profitable for us to know exactly what the situation is and then evolve a policy. I see no reason why within the short time that there is before us, we should not have a picture of what obtains in Madras and Bombay and then determine our own policy in regard to this. I quite concede this because I was appreciative of the fact that it is likely that supervisory and inspection staff was not adequate. I and the Members of the Committee felt like that.

Then, Sir, he referred to the Public Works Department said that it was a kind of hardy annual and that there was no constructive suggestion made by the Public Accounts Committee. I think I had made it amply clear that one way of improving the situation there was the appointment of Divisional Accountants who will keep a very strict watch over these returns and thus see if that would not effect certain improvements. He also referred to the question of treasury staff. I had suggested or rather the committee had suggested that hereafter it would be better to pass on the control of the treasury staff to the Finance Department or the Controller of State Accounts; but he said that it would be better to keep to the existing arrangement of having them under the Revenue Department. Sir, we have consulted the Revenue Department, we have consulted the Revenue Commissioner and it is his recommendation that it would be desirable to separate the staff and therefore there is no other course open to us but to accept the recommendation of the Revenue Commissioner himself. And the Rural Banking Enquiry Committee consisting of experts has recommended the need for improving the efficiency of treasuries.

As regards Sri Siddappa's points, my Hon'ble colleague Sri Mariappa has

(THE HON'BLE SRI H. C. DASAPPA). already answered most of them and the only point I am called upon to answer is regarding the technical objection which he referred to and I think you, Sir, have already answered it and so I feel I need not refer to it again. He also referred to industries. During the course of the discussion itself, I pointed out that the manner in which he compared the returns of these industries was altogether unfair. He took up the point regarding the development expenditure on items which had not yet gone into production and then compared it with the return of only nine months. Therefore, I do not think there is very much more for me to say anything by way of answer.

Sri H. M. Channabasappa said that the P.W.D. Account Code itself must be modified. Now with regard to the P.W.D. Account Code I want to make it very clear that these rules are mandatory and we cannot lightly interfere with them. These are very strict injunctions which it would be very wrong on our part to interfere with or meddle with and I think it is far better that we leave the rules alone.

The other suggestion that he has made is that we should have type designs for various buildings like school buildings, hospital buildings and so on and also a proper schedule of rates; on those points I think all are in agreement and my Hon'ble friend Sri Mariappa has already assured the House that the matter is receiving earnest consideration.

I think the only one point on which I need say much is the rather controversial point which at the moment I never thought would raise a controversy at all. That is about the observation on page 37. For my part I see no reason why anybody and least of all; my Hon'ble friend to my right should think of any misconception that would arise from that paragraph. It was really a thought-provoking suggestion which I thought the entire members would welcome; they would like to know exactly what the position is and then deal with it. Of course, he also

referred to some other technical matters. I have gone through the Audit Report and Appropriation Accounts. You will find on every page these remarks and the Public Accounts Committee has to refer to such of the points as are dealt with. Even here on page 29 we have got: "Comparison of Revenue and Expenditure met from Revenue for five years". We have got under hydro-electric works what has been obtaining from 1945-46 down to the budget of 1950-51 and that is what is known as Appropriation Account. It is that Appropriation Account which is under scrutiny by the Public Accounts Committee and I cannot for my life understand how an examination of the revenue position of these revenue yielding departments is a thing which should be outside the purview of the Public Accounts Committee. Therefore, all that I can say is that the Public Accounts Committee was well within its rights to have examined all these points raised in the Audit Report and Appropriation Accounts. Then the other thing is, nobody was for a moment questioning the fact that the hydro-electric department was an earning department and was doing exceedingly well both in the matter of returns as well as in regard to the question of rendering service to the State. In fact, this Government more than any other has, I think, taken a very progressive and liberal attitude towards the electrification of the State and particularly rural electrification. It is because of their extreme desire that the Government reduced it to 2 per cent gross and if here this matter was referred to, it is not with regard to the total return but with regard to the policy that has to be adopted with regard to specific schemes as noted in the order of January 1950. Why is it that our predecessors insisted upon 15 per cent as a return? It is because they were paying a very high rate of interest and they had to find maintenance and also depreciation charges which in those days possibly amounted to a large per cent, so that if they earned 15 per cent it may be they could not be working at a loss. Then in 1936

our predecessors revised those things and by that time possibly interest also was getting reduced because earlier to that they were paying $6\frac{1}{2}$ —7 per cent and so they reduced it. Now we have adopted a very liberal policy. It was not in regard to total expenditure; it was in regard to taking up specific schemes. If I were to go further, in Madras for instance they have got the same rural electrification; they have also more or less the same arrangements. Therefore it was just left to the House to indicate their view; would they approve of a policy even incurring losses on specific rural electrification schemes and going ahead so long as in totality we were not badly off and in the sure prospect that in course of time this very small return would of course be a bigger one and then over a series of years we would not be at a disadvantage. That is a matter of policy and that is why the matter was left there, and there was no need whatever for any one to think that there would be any misconception. In fact, no Hon'ble Member raised the point that there was a misconception. Everybody is anxious and much more the Government, that we must rapidly electrify the country. That is the only salvation for this country. All that I am saying is just this. I want to sound a note of caution. Let us not take up schemes which might result in loss, which would have only a reaction. It is not fair I think to place one small place at a great advantage and deny the advantage to others. All that I can say is that if we can see that with the borrowed funds we do not enter into losses, we do not invite losses, then we could more boldly borrow; there would be more readiness in the finance coming into our coffers than if the people who are prepared to give us, whoever it might be, whether it is the Centre or others, were to know that we are spending the money on rural electrification which is resulting in a net loss. I think it is the paramount concern of this Legislature to see that the moneys are well invested and if we can do it, we could give all the services without incurring any loss, and I think it is a matter which anybody should

appreciate.

I will just add one more point and that is with reference to Sri Siddappa's remarks that in regard to rural development we have not spent much and that in regard to other items we have spent much during the year. It will be seen that in 1950-51 we have spent as much as Rs. 50½ lakhs on rural development alone. That shows that even though during that year we have not spent much, that has been more than made up in the coming year.

Anyway, I am much thankful to the Hon'ble Members of the House for the very kind reception they have given to the Report of the Public Accounts Committee.

Arrangement of Disposal of Additional and Supplementary grants for 1951-52.

Mr. SPEAKER.—(The Hon'ble Sri V. Venkatappa)—According to the List of Business for to-morrow, we will be taking up Additional and Supplementary Grants. As Hon'ble Members are aware, we have to dispose of all the Demands to-morrow itself. Notices of 30 cut motions have been admitted in respect of these Demands. Whether the Members will follow the usual convention coming to an agreement about the cut motions which they propose to take up for discussion is a matter which I leave to them to decide. I would also request the Hon'ble Members to indicate whether any time limit may be imposed in respect of each Demand so that all the Demands or such of the Demands as the Hon'ble Members may select may be fully discussed in the course of the day.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA (Leader of the House).—So far as our party is concerned, we shall try our best. I do not know whether there is time. We will however make an effort to-morrow morning to come to the same understanding as you have said, Sir. It is better that some time limit is fixed. We will decide about it to-morrow.

The House then adjourned at Fifty-two Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday the 2nd November 1951.